

श्रोत : अनलाइन खबर, २०७८/४/९

सैनामैनामा विद्युतीय गाडी एसेम्बल प्लान्टको तयारी

९ साउन, बुटवल । रुपन्देहीको सैनामैना नगरपालिकामा विद्युतीय सवारी साधन उत्पादनका लागि एसेम्बल प्लान्ट निर्माण प्रक्रिया शुरु भएको छ । सैनामैना वडा नं ८ र ९ को भङ्सीमा करिब १० बिघा जग्गामा एसेम्बल प्लान्ट निर्माण हुने भएको हो ।

प्लान्ट निर्माणका लागि नगरपालिकाले सुन्दर ट्रेडर्स प्रालिलाई २५ वर्षका लागि जग्गा लिजमा दिने सम्झौता गरेको छ । सुन्दर यातायातको भगिनी कम्पनी सुन्दर अटो इन्जिनियरिङमार्फत यो प्लान्ट सैनामैनामा स्थापना हुन लागेको हो ।

प्लान्टमा ४९ प्रतिशत सुन्दर अटो इन्जिनियरिङ र ५१ प्रतिशत चिनियाँ कम्पनीको लगानी हुने छ । सैनामैना नगरपालिकाका प्रमुख चित्रबहादुर कार्कीले पहिलो चरणमा सुन्दर ट्रेडर्स प्रालिले तीन अर्ब ६० करोड रुपैयाँ लगानी गरी एसेम्बल प्लान्ट निर्माण गर्ने बताए ।

प्लान्टबाट आउंदो फागुन महिनासम्ममा सवारी साधन एसेम्बल हुने र एक वर्षभित्र विक्रि शुरु गर्ने लक्ष्य रहेको कार्कीले बताए । प्लान्टबाट पहिलो वर्ष तीन सयवटा सवारी उत्पादन गर्ने योजना रहेको सुन्दर यातायातका अध्यक्ष भेषबहादुर थापाले बताए । त्यसपछि आवश्यकता अनुसार हरेक वर्ष उत्पादन बढाउँदै लैजाने र वार्षिक एक हजार सवारी साधन उत्पादन गर्न सकिने उनले बताए ।

विद्युतीय गाडी आयात गरेर चलाउनुभन्दा आफ्नै देशमा एसेम्बल प्लान्ट स्थापना गर्दा सानादेखि ठूला सबै सवारी साधन बनाउन सकिने र एउटा बसमा २० देखि २२ लाख रुपियाँ सस्तो पर्ने थापाले बताए । थापाले एसेम्बल प्लान्ट बनेपछि सवारी साधन बिगिँदा वा पार्टपुर्जा चाहिँदा विदेशको मुख ताक्नुपर्ने बाध्यतासमेत अन्त्य हुने प्रालिले जनाएको छ ।

प्लान्टमा तीन सयजनाले रोजगारी पाउने प्रालिले जनाएको छ । एसेम्बल प्लान्टबाट देशभर र छिमेकी देशमा समेत सवारी साधन विक्रि वितरण हुने भएकाले सैनामैनाको आर्थिक विकासमा कोशेढुंगा सावित हुने नगर प्रमुख कार्कीले बताए ।

श्रोत : क्यापिटल नेपाल, २०७८/४/१०

फुकोट कर्णाली जलविद्युत् आयोजनाको मुआब्जाप्रति स्थानीयवासी असन्तुष्ट

मान्ना । फुकोट कर्णाली जलविद्युत् आयोजनामा प्रभावित क्षेत्रका स्थानीयवासीले मुआब्जा निर्धारणमा असन्तुष्टि जनाएका छन् । जिल्लाको दरभन्दा प्रभावित क्षेत्रका जग्गा धनीहरूले मुआब्जा कम भएको भन्दै असन्तुष्टि जनाएका हुन् ।

जिल्ला दररेट निर्धारण समितिले हचुवाका भरमा निर्णय गरेको रास्कोट-८ का अनन्त बरालले बताए । “ग्रामीण सडक आसपासका जग्गा प्रतिवर्गमिटर ३ हजार ६ सयदेखि ५ हजार ७ सय कायम गरिएको छ”, उनले भने, “कर्णाली करिडोर आसपास प्रतिवर्गमिटर १ हजार ५० तोकिएको छ ।”

मुआब्जा निर्धारण गर्दा ग्रामीण सडक र कर्णाली करिडोर क्षेत्रको जग्गा कसरी फरक मूल्य निर्धारण गरियो यसमा सच्याउने आशा गरेको बरालको भनाइ थियो । “पुनः मूल्याङ्कन गर्नका लागि हामीले जिल्ला दररेट निर्धारण समितिलाई आग्रह गरेका छौं”, उनले भने, “यो पूर्णरूपमा सच्चिने आशा गरेका छौं ।”

कर्णाली नदीको पानीलाई टनेलमार्फत सान्नीत्रिवेणी-३ सिस्नेगडामा बाँध बनाएर सुरुडमार्फत भौरकुनामा झार्ने आयोजनाको योजना छ । आयोजनाले रास्कोट, सान्नीत्रिवेणी र पचालझरनाको एक हजार २९४ कित्ता जग्गा अधिग्रहण गर्न लागेको हो ।

जिल्ला दररेट समितिले निर्धारण गरेको मुआब्जाका दिन प्रमुख जिल्ला अधिकारीको नेतृत्वमा स्थानीयवासी र सरोकारवाला निकायको समन्वयमा जग्गाको मुआब्जा निर्धारण गरिएको आयोजना प्रमुख हीरामान वाइवाले बताए । “प्रमुख जिल्ला अधिकारीको संयोजकत्वमा जग्गाको मूल्य निर्धारण गरिएको हो”, उनले भने, “यसमा कसैलाई अन्याय गरिएको छैन ।”

जग्गाको मुआब्जाका लागि यस वर्ष ३६ करोड रुपैयाँ बजेट छुट्याइएको र नपुग बजेट पुनः माग गरी वितरण गरिने आयोजना प्रमुख वाइवाले बताए । झण्डै १ खर्ब रुपैयाँलागत अनुमान गरिएको आयोजनाले साढे एक किमी लामो र ११ मिटर व्यासको डाइभर्सन टनेलमार्फत कर्णाली नदीको पानी फर्काएर मुख्य बाँध निर्माण गर्नेछ । त्यसका लागि रास्कोटको शान्तिघाट, नडी, भातडी, पचाल झरनाको भुराबगर, घाटज्युला, शान्नित्रिवेणीको कोट, रेगिङ्ल र जाइकोटको जग्गा अधिग्रहण गरिनेछ आयोजना जनाएको छ ।

स्वदेशी लगानीमा निर्माण हुने आयोजनाका लागि ४९ प्रतिशत स्थानीय जनताको र ५१ प्रतिशत नेपाल सरकारको लगानी रहने आयोजना प्रमुख वाइवाले जानकारी दिनुभयो । त्यसमध्ये आयोजना क्षेत्रका बासिन्दालाई १० प्रतिशत शेयर दिने र प्रभावित क्षेत्रका बासिन्दालाई रोजगारी दिने आयोजनाको उद्देश्य रहेको उनको भनाइ छ ।

जिल्लामा बन्न लागेको आयोजनाका विषयमा कसैले विवाद गर्न आवश्यक नरहेको भन्दै जिल्ला मालपोत कार्यालय कालिकोटका प्रमुख नेत्रबहादुर शाहीले खेती उत्पादन हुने जग्गा, बाँझो जग्गा, पाखो जग्गा गरेर मुआब्जाको मूल्य निर्धारण गरिएको बताए ।

“जिल्लामा बन्न लागेको आयोजनाको कसैले विवाद गर्न जरुरी छैन”, उहाँले भन्नुभयो, “जिल्लाको दररेट जग्गाको मूल्याङ्कन गरेर नै मुआब्जाका लागि जग्गाको मूल्य तोकिएको हो ।” रासस

श्रोत : जागरिक, २०७८/४/१०

मेवा खोलामा सिटिजन्सको अगुवाइमा सहलगानी

ताप्लेजुङको मेरिडदेन गाँउपालिकामा निर्माण हुने युनाइटेड मेवा खोला हाइड्रोपावर प्रालि प्रवर्द्धक रहेको ५० मेगावाट क्षमताको मेवा खोला जलविद्युत् आयोजनामा सिटिजन्स बैंक इन्टरनेसनलको अगुवाइमा कुमारी, मेगा, नेपाल इन्फ्रास्ट्रचर, सिद्धार्थ, नेपाल एसबिआई र सिभिल बैंकले सात सय करोड रूपैयाँ ऋण लगानी गर्ने गरी प्रवर्द्धक कम्पनी एवं बैंकहरूबीच सम्झौता भएको छ।

परियोजनाको अनुमानित लागत करिब नौ अर्बमा बैंकहरूले ७५:२५ को ऋण: स्वपुँजी अनुपातमा ६ अर्ब ७५ करोड रूपैयाँ बराबरको ऋण लगानी गर्नेछन्। यसमध्ये, सिटिजन्सले एक अर्ब ४५ करोड, कुमारी, सिद्धार्थ, मेगा र नेपाल इन्फ्रास्ट्रचर बैंकले १-१ अर्ब लगानी गर्नेछन्। त्यसैगरी, नेपाल एसबिआई बैंकले ८० करोड र सिभिलले ५० करोड लगानी गर्नेछन्। त्यस्तै, २५ प्रतिशत स्वपुँजी प्रवर्द्धकहरूबाट जुटाइने जारी विज्ञप्तिमा उल्लेख छ।

आयोजनाको निर्माण आगामी तीन वर्षभित्र सम्पन्न गरी विद्युत् उत्पादन गर्ने लक्ष्य छ। जसका लागि नेपाल विद्युत् प्राधिकरण, विद्युत् विकास विभाग, वन तथा वातावरण मन्त्रालय लगायत सरोकारवाला निकायमा गर्नुपर्ने सबै कानुनी प्रक्रिया पूरा गरी आयोजना निर्माणाधीन अवस्थामा छ। निर्माण सम्पन्न भएपछि उत्पादित बिजुली नेपाल विद्युत् प्राधिकरणको कोसी करिडोर अन्तर्गतको दुंगेसाँघुस्थित सबस्टेसनमा जोडिने छ।

श्रोत : गोरखापत्र, २०७८/४/१०

तथ्याङ्कमा मिथ्याङ्क

काठमाडौं, साउन १० गते । कर्णाली प्रदेशमा धान रोपाइँ बढ्नु साटो घट्दै गएको छ । कृषि विभागले साप्ताहिक रूपमा सार्वजनिक गर्ने गरेको धान रोपाइँको तथ्याङ्कअनुसार कर्णालीमा अघिल्लो हप्ताभन्दा यो हप्ता रोपाइँ कम भएको छ ।

विभागले असार ३१ सम्म देशभर भएको रोपाइँको तथ्याङ्क सार्वजनिक गरेको थियो । त्यसमा कर्णाली प्रदेशमा ९९.३ प्रतिशत रोपाइँ सकिएको उल्लेख छ । एक सातापछि अर्थात् साउन ६ गते आएको अर्को तथ्याङ्कमा सोही प्रदेशमा ९३.८२ प्रतिशत रोपाइँ भएको उल्लेख छ । अर्थात् एक हप्तामा रोपाइँ बढ्नुको सट्टा कम भयो । यस विषयमा कृषि विभागका सूचना अधिकारी डा. महादेवप्रसाद पौडेलसँग जिज्ञासा राख्दा उहाँले प्रदेशबाट जे जानकारी आएको छ, त्यही सार्वजनिक गरेको प्रतिक्रिया दिनुभयो ।

कुन तथ्याङ्कलाई आधिकारिक मान्ने त भन्ने जिज्ञासामा उहाँले पछिल्लोलाई आधिकारिक मान्नुपर्ने प्रतिक्रिया दिनुभयो । प्रदेशबाट कसरी यस्तो तथ्याङ्क आयो त्यो बुझेर मात्र यकिन कुरा भन्न सकिने उहाँले बताउनुभयो । कृषिका अन्य क्षेत्रको तथ्याङ्कको अवस्था पनि यस्तै हुने गरेको विज्ञहरू बताउँछन् । कृषि मन्त्रालयको तथ्याङ्क अद्यावधिक नहुने भए पनि तथ्यगत नहुने गुनासो भइरहेका हुन्छन् । कृषि मन्त्रालयको र त्यस मातहतका निकायमा कृषि क्षेत्रका फरकफरकतथ्याङ्क पाइन्छ ।

कृषिप्रधान देश भएर पनि यहाँको कृषि व्यवस्थित नहुनुको मुख्य कारण तथ्याङ्ककै समस्या रहेको कृषिविज्ञ डा. कृष्ण पौडेलले बताउनुभयो । कृषिमा मल, बीउ, सिँचाई, औजारलगायत अन्य सामग्री कति चाहिन्छ भन्ने तथ्याङ्कमा निर्भर हुने भए पनि तथ्याङ्क नै सही नभएपछि सबै अस्तव्यस्त हुने उहाँले टिप्पणी गर्नुभयो । “बर्सैनि रासायनिक मलको हाहाकार हुने गरेको छ तर नेपालमा कति मल खपत हुन्छ भने यकिन तथ्याङ्क सरकारसँग छैन । अनि यो समस्या कसरी समाधान हुन्छ ?” उहाँले प्रश्न गर्नुभयो ।

यहाँसम्म कि नेपालमा कति किसान छन् भने आधिकारिक तथ्याङ्क पनि कृषि मन्त्रालयसँग छैन । कृषि मन्त्रालयदेखि अन्य मातहतका निकायमा यसको फरकफरकतथ्याङ्क पाइन्छ । खाद्यका लागि कृषि अभियानका संयोजक उद्धव अधिकारीले कृषि विकासका लागि सरकारले अँध्यारोमा तीर हानेको जस्तो देखिने बताउनुभयो । पटकपटकप्रश्न उठे पनि मन्त्रालयले यसमा ध्यान नदिएको उहाँको गुनासो छ ।

देशमा कुन वस्तु कति उत्पादन हुन्छ र कति खपत हुन्छ त्यसको तथ्याङ्क कृषि मन्त्रालयसँग नरहेको र जसले जे भने पनि सबैले अन्दाजको भरमा भनिरहेको उहाँले बताउनुभयो ।

श्रोत : गोरखापत्र, २०७८/४/१०

तामाकोसीको तेस्रो युनिट पनि सञ्चालन

काठमाडौँ, साउन १० गते । माथिल्लो तामाकोसी जलविद्युत् आयोजनाको तेस्रो युनिटबाट पनि विद्युत् उत्पादन थालिएको छ । असार २१ मा पहिलो युनिट सञ्चालन गर्दै उद्घाटन गरिएको सो आयोजनाबाट शुक्रबार रातिदेखि तेस्रो युनिट सञ्चालन गरिएको आयोजनाले जनाएको छ ।

माथिल्लो तामाकोसी जलविद्युत् आयोजनाको विद्युत् गृहमा ७६ मेगावाटका छवटा टर्बाइन जोडिएका छन् । पहिलो र दोस्रो युनिटको परीक्षण उत्पादन सफल भएपछि तेस्रो युनिट पनि सञ्चालनमा ल्याइएको माथिल्लो तामाकोसी जलविद्युत् लिमिटेडका कार्यकारी निर्देशक विज्ञान श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो ।

यससँगै ४५६ मेगावाट क्षमताको सो आयोजनाबाट २२८ मेगावाट विद्युत् उत्पादन हुन थालेको छ । साउनभित्रै चौथो युनिट पनि सञ्चालन गर्ने र भदौभरमा बाँकी दुई युनिट पनि सञ्चालन गरी अयोजना पूर्ण क्षमतामा चलाउने योजना बनाइएको छ । साउनभित्रै ३०४ मेगावाट विद्युत् उत्पादन थालिनेछ । विद्युत् उत्पादनका लागि विद्युत् गृहमा जडित छमध्ये चारवटा युनिट साउनभित्रै सञ्चालन गरिने आयोजनाले जनाएको छ । परीक्षणका लागि प्राविधिकहरूले काम गरिरहेको र क्रमिक रूपमा टर्बाइनहरू परीक्षण गर्दै जाने उहाँले बताउनुभयो ।

श्रेष्ठका अनुसार सबै परीक्षण सकेर व्यावसायिक उत्पादनमा जाने मिति पनि तय भएको छ । पहिलो चार युनिटबाट यसै महिना ३०४ मेगावाट विद्युत्को व्यावसायिक उत्पादन हुनेछ भने बाँकी दुईसमेत गरी सबै युनिटबाट व्यावसायिक उत्पादन गर्न अर्को एक महिना लाग्नेछ ।

यसअनुसार माथिल्लो तामाकोसी जलविद्युत् आयोजनाबाट असोजको मध्यदेखि पूर्ण क्षमतामा व्यावसायिक विद्युत् उत्पादन सुरु गर्ने योजना लिमिटेडको छ ।

श्रोत : अनलाइन खबर, २०७८/४/१०

ऊर्जामन्त्रीले प्राधिकरणमै फर्काइन् साढे १५ अर्बको 'डेडिकेटेड'को बक्यौता फाइल

१० साउन, काठमाडौं । सरकारले उठ्न बाँकी डेडिकेटेड र ट्रंक लाइनको सबै महसुल नेपाल विद्युत प्राधिकरणमार्फत नै उठाउने संकेत गरेको छ । ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइमन्त्री पम्फा भुसालले डेडिकेटेड र ट्रंक लाइनको महसुल उठाउने प्रक्रिया तुरुन्तै शुरु गर्न प्राधिकरणलाई निर्देशन दिएकी छन् ।

उनले यो महसुल उठाउने काम प्राधिकरणको भएको भन्दै राजनीतिक निर्णयका आधारमा यसको हल गर्न नहुने संकेत गरिन् । सरकारी समाचार एजेन्सी राससका अनुसार प्राधिकरणले यस प्रकारको महसुल १५ अर्ब ४३ करोड रूपैयाँ उठाउन बाँकी छ ।

'सञ्चालक समितिको बैठकबाटै मैले यो विषय प्राधिकरणमा फर्काइदिएको छु । अब तपाईंहरू लाग्नुस्, महसुल उठाउनुस् तर जिम्मेवार भएर । उद्योगी व्यवसायी पनि राज्यका सहयोगी हुन्, उनीहरूलाई समेत विश्वासमा लिएर काम गर्नुस्,' प्राधिकरणमा आयोजित स्वागत कार्यक्रममा भनिन् ।

कार्यक्रममा मन्त्री भुसालले लामो समयसम्म महसुल किन उठ्न सकेन ? भन्दै प्रश्न गरिन् । 'त्यसको जिम्मेवार को हो ? यो मन्त्री, प्रधानमन्त्रीको तहमा पुग्नुपर्ने विषय हो ?' उनले भनिन् । उठ्न नसकेका महसुल औद्योगिक करिडोरमा रहेका प्राधिकरणका कर्मचारीले के कस्तो काम गरे भन्ने बारेमा स्पष्ट विवरण उपलब्ध गराउन र सोहीअनुसार अगाडि बढ्न प्राधिकरणको नेतृत्वलाई उनको निर्देशन छ ।

'महसुल उठाउन हामीले कतिको सहजीकरण गर्यौं ? उद्योगी व्यवसायीसँग कति पटक छलफलमा बस्यौं । उनीहरूलाई कति पटक आग्रह गर्यौं ? कुनै उपाय सुझायौं ?,' उनले प्रश्न गरिन्, 'यो विषय कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको क्षेत्रमा पर्छ कि पर्दैन ? कुनै पनि कर्मचारी जिम्मेवारीबाट भाग्न मिल्दैन, दिइँदैन ।'

जिम्मेवार भएर, विधि, पद्धति र कानूनअनुसार काम गर्नुपर्ने भन्दै उनले महसुल नउठाउने तत्कालीन अधिकारीलाई फेरि सोही शाखामा पठाएर महसुल उठाउन लगाउनुपर्ने संकेत गरिन् । २०७२ देखि

औद्योगिक करिडोरमा रहेका सबै कर्मचारीको तथ्याङ्क केलाएर महसुल किन उठेन भनेर खोजी गर्न उनको आग्रह छ । प्राधिकरणका जिम्मेवार कर्मचारीले किन महसुल उठाउन सकेनन्, के कारणले रोकियो भन्ने बारेमा आफूलाई स्पष्ट जवाफ चाहिने उनले बताइन् ।

प्राधिकरणले असारपछि डेडिकेटेड र ट्रंक लाइन बिजुलीको बक्यौता महसुल उठाउन सुरु गर्ने पर्ने हो । गत फागुनमा प्राधिकरण सञ्चालक समितिको बैठकले बक्यौता महसुल तिर्न बाँकी रहेकाहरूसँग असारसम्म प्रतिवद्धता माग गर्ने निर्णय गरेको थियो । तर, फेरि सञ्चालक समितिमा उद्योगीलाई थप समय दिन प्रस्ताव गएपछि मन्त्री भुसालले अब थप निर्णय नहुने भन्दै प्राधिकरणमा फाइल फर्काएकी हुन् ।

गत फागुनमा असारभित्र महसुल तिर्ने गरी प्रतिवद्धता नजनाउने ग्राहकको आगामी २०७८को साउनबाट लाइन काट्ने गरी निर्णय भएको थियो । असारसम्म विद्युत नियमन आयोगमा निरूपणका लागि पठाइएका विवादका विषयहरु छिनोफानो भएमा त्यसैअनुसार कार्यान्वयन गर्ने गरी यो निर्णय भएको थियो ।

महामारीको मारमा परेका उद्योगहरुलाई राहत दिनका निम्ति असारसम्म प्रतिवद्धता जाहेर गर्ने समय दिइएको थियो ।

डेडिकेटेडको महसुलमा राजनीति

डेडिकेटेडको महसुल छुट गराउन तीव्र राजनीतिक लबिङ हुने गरेको छ । त्यसकै कारण डेडिकेटेड र ट्रंक लाइनको महसुल विवाद समाधान गर्न तयार गरिएको अध्ययन प्रतिवेदन मन्त्रिपरिषदले पारित गरेको १० महिनामा पनि कार्यान्वयन हुन सकेको छैन । प्रतिवेदन कार्यान्वयनका लागि ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालयले विद्युत नियमन आयोग र नेपाल विद्युत प्राधिकरणमा पठाएको छ । दुवै निकायले कार्यान्वयनको लागि नीतिगत निर्णय लिन ढिलाइ गर्दै आएका छन् ।

ऊर्जा मन्त्रालयका तत्कालीन सचिव दिनेशकुमार घिमिरेको संयोजकत्वमा गठित पाँच सदस्यीय समितिले तयार पारेको प्रतिवेदन कार्यान्वयन गर्ने निर्णय २०७७ साउन १९ को मन्त्रिपरिषद बैठकले गरेको थियो ।

समितिले डेडिकेटेड लाइनको विवादलाई तीन खण्डमा विभाजन गरेर समाधान गर्ने बाटो देखाएको थियो । उद्योगलाई डेडिकेटेड लाइन बाँड्ने प्राधिकरणको निर्णय भएदेखि तत्कालीन विद्युत महसुल निर्धारण आयोगले डेडिकेटेड लाइनको महसुल निर्धारण गर्दासम्म, डेडिकेटेड महसुल तोकिएपछि उद्योगबाट लोडसेडिङ अन्त्य गर्ने निर्णय हुँदासम्म र लोडसेडिङ हटेपछि विद्युत् नियमन आयोगले डेडिकेटेड लाइनको सुविधा हटाउने निर्णय नगर्दासम्मको अवधिलाई फरक ढंगमा समाधान गर्न प्रतिवेदनको सिफारिस छ ।

प्रतिवेदनअनुसार विवाद भएको अवधिमध्ये करिब ३१ महिनाको डेडिकेटेड र ट्रंकलाइन महसुलबारेको विवादको निरूपण विद्युत नियमन आयोगले गर्नुपर्ने हुन्छ । करिब २८ महिनाको महसुल प्राधिकरणले तत्कालै उठाउन सक्ने गरी प्रतिवेदनले बाटो खोलेको थियो ।

तत्कालीन विद्युत महसुल निर्धारण आयोगले डेडिकेटेड लाइनको महसुल तोक्ने निर्णय गरेको दिनदेखि पूर्णरूपमा लोडसेडिङ नहट्दाको दिनसम्मको अवधिको महसुल प्राधिकरणले उठाउन सुरु गरिसक्नुपर्ने हो । प्रतिवेदनअनुसार प्राधिकरणले २०७२ पुस १९ देखि ०७५ वैशाख ३१ सम्मको डेडिकेटेड तथा ट्रंक लाइनको महसुल लाइन काटेरै उठाउन सक्थ्यो ।

विद्युत प्राधिकरणले २०७५ वैशाख ३१ मा उद्योगको पनि लोडसेडिङ हटेकै दिनदेखि डेडिकेटेड लाइनको सुविधा हटाउने तयारी गरेपनि विद्युत नियमन आयोग गठन नहुँदा सम्भव भएको थिएन । सो अवधिसम्मको महसुल स्वीकृत भएदेखि लोडसेडिङ नहट्दाको दिनसम्मको महसुल उठाउन बाधा नपर्ने प्रतिवेदनको निष्कर्ष छ ।

तर, आफूहरूलाई थाहा नदिई प्राधिकरणले ट्रंक लाइन जोडेर छुट बिल पठाएको भन्ने कतिपय उद्योगहरूको गुनासो छ । चौबिसै घण्टा विद्युत प्रवाह हुने ट्रंक लाइनमा रहेका उद्योग आफैँले तोकिएको 'लोडसेडिङ आवर' मा उद्योग बन्द गरेर बस्नुपर्ने नियम थियो । तर, प्रतिवेदनअनुसार ट्रंक लाइनमा जोडिएका कुनै पनि उद्योग तत्कालीन नियमअनुसार लोडसेडिङमा बसेका थिएनन् ।

उच्च अदालतले पनि यो विवादमा 'जानकारी छैन भनेर पन्छिन नमिल्ने' आशयसहितको फैसला गरेकाले यो अवधिको महसुल उठाउन प्राधिकरणलाई सरकारले निर्देशन दिएको थियो । तर, प्राधिकरणले असारपछि महसुल उठाउन थाल्ने बताएको छ ।

डेडिकेटेड लाइन बाँड्ने प्राधिकरणको सुरुको निर्णयदेखि महसुल स्वीकृत हुँदासम्म र उद्योगको लोडसेडिङ हटेपछि डेडिकेटेड लाइन हटाउने निर्णय हुँदासम्मको अवधिको विवाद नियमन आयोगले टुंग्याउनुपर्ने छ । तर, आयोगले अहिलेसम्म आयोग अनिर्णित छ ।

यो विवाद निरुपण कहिलेसम्म गर्न सकिन्छ भन्नेमा आयोग आफैं अलमलमा छ । २०७२ असार १२ गतेबाट प्राधिकरणको सञ्चालकले डेडिकेटेड र ट्रंक लाइन सुविधाबारे निर्णय गरेर कार्यान्वयन गर्ने निर्णय गरेर डेडिकेटेड लाइन बाँडेको थियो । जतिबेला १८ घटासम्म लोडसेडिङ हुन्थ्यो ।

तर, महँगो महसुलबारे विवाद भएपछि प्राधिकरणले तत्कालीन विद्युत महसुल निर्धारण आयोगमा डेडिकेटेड लाइनको महसुल तोक्न सिफारिस गरेको थियो । आयोगले ०७२ पुस १९ मा डेडिकेटेड लाइनको प्रिमियम महसुल स्वीकृत गरेको थियो ।

आयोगको निर्णयअनुसार प्राधिकरणले विनियमावली बनाएर ट्रंक लाइनलाई पनि डेडिकेटेडसरहकै मान्यता दिएर बिलिङ थालेको थियो । ०७२ असारदेखि पुससम्म त्यस्ता सुविधा लिएका उद्योगले महसुल तिर्नुपर्ने वा नपर्ने भन्नेबारे विवाद थियो । यसको निरुपण अब आयोगले गर्नुपर्ने हुन्छ ।

सो अवधिको विवाद पनि कानूनी विषय भएकाले आयोगले उपयुक्त निर्णय लिनुपर्ने प्रतिवेदनको ठहर छ । विद्युत नियमन आयोगलाई ऐनले ग्राहक र सेवा प्रदायकबीच हुने विवाद समाधान गर्ने अधिकार दिएको छ ।

त्यसैगरी ०७५ वैशाख ३१ बाट देशमा लोडसेडिङ हटेपछि गत असार १ मा विद्युत नियमन आयोगले डेडिकेटेड लाइनको व्यवस्था खारेज नगर्दासम्मको अवधिको विवाद सल्टाउने जिम्मेवारी पनि आयोगले नै पाएको छ ।

करिब २५ महिनाको यो अवधिको महसुल लिने/नलिनेबारे आयोगले अध्ययन गरेर उचित निर्णय लिनुपर्ने सुझाव प्रतिवेदनले दिएको छ ।

प्राधिकरणले नियमअनुसार गत जेठ २९ गतेसम्म डेडिकेटेड र ट्रंक लाइन दिएका उद्योगहरुलाई ६५ प्रतिशतसम्म बढी मूल्य राखेर बिल काटेको छ । तर, विवाद समाधानमा ढिलाइ भएपछि प्राधिकरण अन्योलमा फसेको छ ।

संसदीय समितिको निर्देशन

गत २२ चैतमा संसदको तत्कालीन सार्वजनिक लेखा समितिले डेडिकेटेड र ट्रंक लाइनको बक्यौता एक महिनाभित्र असुल गर्न सरकारलाई निर्देशन दिएको थियो । १० अर्ब १४ करोड ८ लाख बक्यौता रहेको विवरणसहितको उपसमितिको प्रतिवेदन पास गर्दै समितिको बैठकले एक महिनाभित्र कानूनअनुसार असुल गर्न निर्देशन दिएको थियो ।

५ साउन २०७६ मा कांग्रेस सांसद मिनेन्द्र रिजालको संयोजकत्वमा डेडिकेटेड र ट्रंक लाइनको छानबिन गर्न लेखा समितिले उपसमिति गठन गरेको थियो ।

डेडिकेटेड र ट्रंक लाइनको बक्यौता असुल गर्ने विषयमा ऐन कानूनको परिपालना नभएकोसमितिले निष्कर्ष निकालेको छ । छुट बिल जारी भएपछि ३५ दिनभित्र सम्बन्धित ग्राहकले महशुल बुझाउनुपर्ने वा चित नबुझे पुनरावलोकन गर्न सकिने र मिटर रिडिड भएको ६० दिनभित्र ग्राहकले महशुल नबुझाएमा उक्त ग्राहकको लाइन काटिने व्यवस्था महशुल संकलन नियमावली २०७३ मा छ ।

तर, विद्युत प्राधिकरण नेतृत्वले ऐन कार्यान्वयन नगरेको उपसमितिको निष्कर्ष छ । 'नियमित रुपमा हुनुपर्ने बिलिड नभएको, महशुल संकलन नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम डाटा डाउनलोड गरी सुरक्षित नराखेको, छुट बिल जारी गर्दा प्रक्रिया नपुर्याएको, डाटा डाउनलोड गरी हार्ड कपी सुरक्षित नराखेको, ग्राहकको परिसरमा जडान गरिएको टिओडी मिटरको डाटा लामो समय सुरक्षित राख्न नसकिने अवस्थामा हाल डाउनलोड गर्ने अवस्था व्यवस्थित नरहेको, वक्यौता उठाउन नियमावली बमोजिमका प्रावधान अवलम्बन नगरिएको र कार्यकारी नेतृत्व एवं पदाधिकारीहरुले जिम्मेवारीपूर्वक कर्तव्य निर्वाह नगरी राज्य

कोषमा जम्मा हुनुपर्ने अर्बौं रकम हालसम्म पनि प्राप्त नभएको र जोखिममा पारिएको देखिन्छ' प्रतिवेदनमा भनिएको छ ।

श्रोत : अनलाइन खबर, २०७८/४/११

गरिब जनतालाई निःशुल्क विद्युत् : ऊर्जामन्त्री भुसाल

११ साउन, काठमाडौं । ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइमन्त्री पम्फा भुसालले गरिबीको रेखामुनी रहेका जनतालाई विशेष सहूलियत दिने गरी नीति ल्याउने बताएकी छन् । मन्त्रालयमा आयोजित पत्रकार भेटघाटमा उनले आधारभूत तहका जनतालाई निःशुल्क विद्युत् उपलब्ध गराउने बताइन् ।

सामाजिक न्यायमा आधारित आर्थिक विकासमा आगाडि बढ्नका लागि ऊर्जा क्षेत्र आधारभूत पूर्वाधार भएको बताउँदै मन्त्री भुसालले भनिन्, 'ऊर्जा आर्थिक तथा औद्योगिक विकासका निम्ति कच्चा पदार्थ हो । त्यसको खपत स्वदेशमै हुनुपर्छ ।'

नेपालमा उत्पादन भएको विद्युत् नेपालमै प्रयोग गर्न सक्ने गरी विकासका योजनाहरू बनाउने विषयलाई केन्द्रविन्दुमा राख्नुपर्नेमा जोड दिइन् ।

मन्त्री भुसालले विद्युत्को दरमा पुनर्विचार गर्ने नीति बनाउने बताइन् । उनले भनिन्, 'हाम्रोमा विद्युत्को दर महँगो छ । सामान्य अर्थशास्त्रअनुसार जति धेरै उत्पादन हुन्छ, लागत मूल्य कम हुन्छ । उपभोक्ताका रूपमा मेलै गरेको अनुभव जति खपत बढी भयो दर कम हुनुपर्ने हो तर यहाँ त्यस्तो छैन । विद्युत्को दरमा पुनःविचार गर्नुपर्छ । विद्युत् महशुल समायोजन गर्नुपर्छ ।'

निजी क्षेत्रले ऊर्जा क्षेत्रमा ठूलो लगानी गरेर राज्यलाई योगदान गरेको उल्लेख गर्दै भनिन्, 'निजी क्षेत्रको हामीले संरक्षण गर्नुपर्छ । उहाँहरूको अभिभावक पनि सरकार हो ।'

जनताको मौलिक हक र अधिकारमा ऊर्जा क्षेत्रले योगदान गर्नुपर्ने बेला आएको बताउँदै मन्त्री भुसालले भनिन्, 'हामीले मौलिक अधिकारका रूपमा संविधानमा लेखेका छौं, कानून पनि बनाएका छौं । जीवन व्यवहारमा स्वास्थ्य, सामाजिक सुरक्षालगायत क्षेत्रमा हामी काम गरेका छौं । यो क्षेत्रले पनि त्यतातिर योगदा गर्नुपर्छ, त्यसतर्फ ध्यान दिनुपर्छ ।'

सर्वेक्षण र डिपीआर भएका ठूला जलाशययुक्त र अर्धजलाशययुक्त आयोजना सरकारले बनाउनुपर्नेमा जोड दिँदै उनले भनिन्, 'ठूला जलाशययुक्त आयोजना जनता र अन्य क्षेत्रबाट लगानी जुटाएर निर्माण गर्नुपर्छ भन्ने निष्कर्षमा म पुगेको छु ।'

उत्पादन वृद्धि गर्ने, सस्तो दर तोक्ने, सहूलियत दिने र उपभोक्ता बढाउनेतर्फ आफू लाग्ने बताउँदै मन्त्री भुसालले आयात हुने एलपी ग्यास विस्थापित गर्न सके उपभोक्ताको संख्या बढ्ने र खपत पनि उल्लेख गरिन् । उनले उद्योग कलकारखानाको माग सम्बोधन गर्ने र विद्युतीय यातायातलाई जोड दिँदा विद्युत् खपत हुने विश्वास व्यक्त गरिन् ।

ऊर्जाको माध्यमबाट सिँचाइमा सहयोग गर्ने नीति आफूले ल्याउने बताउँदै उनले भनिन्, 'कृषिमा सिँचाइको सुविधा दिन सक्यो भने पनि ठूलो राहत मिल्छ, डिजेल पेट्रोलका पम्प सेटहरु हामीले चनाउनुपर्दैन ।'

विद्युतीकरण हुन नसकेका क्षेत्र र जनतामा छिटोभन्दा छिटो केन्द्रीय प्रसारण लाइन पुर्याएर विद्युत् उपलब्ध गराउने उनको भनाइ छ । उनले चाडो प्रसारण पुग्न नसक्ने स्थानमा वैकल्पिक ऊर्जामार्फत जनताको घरमा ऊज्याले पुर्याउने बताइन्।

श्रोत : अनलाइन खबर, २०७८/४/१२

खपत बढ्दा पनि घट्यो विद्युत प्राधिकरणको नाफा

११ साउन, काठमाडौं । गत आर्थिक वर्ष २०७७/७८मा नेपालमा विद्युत खपत उच्च दरमा वृद्धि भएको छ । महामारीका बीचमा पनि प्रणालीमा उच्च दरको माग देखिँदा खपत करिब १४ प्रतिशतले बढेको छ । खपत बढ्दा पनि नेपाल विद्युत प्राधिकरणको नाफा भने खुम्चिन पुगेको छ ।

गत वर्षसम्म वार्षिक प्रतिव्यक्ति विद्युत खपत २६० युनिट थियो । विद्युत प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक हितेन्द्रदेव शाक्यका अनुसार खपत एकैवर्षमा विद्युत १४ प्रतिशतले बढ्न पुगेको छ ।

यसअनुसार प्रतिव्यक्ति खपत वार्षिक ३५ युनिटभन्दा बढीले उचालिएर २९५ युनिटभन्दा माथि पुगेको अनुमान छ । ५ वर्षअघिसम्म यस्तो विद्युत खपतदर १३१ युनिट थियो ।

तर, लगातार प्राधिकरणले विद्युत खपत बढाउँदै लगेको छ । प्राधिकरणले अहिलेसम्म गत आर्थिक वर्षको वित्तीय विवरणको विश्लेषण सकेको छैन ।

अप्रशोधित तथ्यांकअनुसार गत आर्थिक वर्ष २०७७/७८मा नाफा आधा घटेपनि प्राधिकरणले करिब ८ अर्ब ८८ करोड युनिट विद्युत खपत गरेको प्राधिकरण स्रोतले जनाएको छ । प्राधिकरणले आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को तुलनामा गत वर्ष करिब ५२ करोड युनिट बिजुली प्रणालीमा उपलब्ध गराउनुपर्‍यो ।

विद्युत खपत वृद्धिमा प्राधिकरणले लगातार सफलता हात पार्दै आएको छ । आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा वार्षिक विद्युत खपत ३ अर्ब ७१ करोड ५८ लाख युनिट थियो । यो खपत दर आर्थिक वर्ष २०७१/७२ भन्दा पनि त्यो वर्ष विद्युत उपयोग करिब ०.७ प्रतिशतले कम थियो ।

आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को कूल विद्युत खपत ४ अर्ब ७७ करोड ३८ लाख युनिट थियो । २०७४/७५ मा ५ अर्ब ५५ करोड ७३ लाख युनिट भयो । २०७५/७६ मा कूल खपत ६ अर्ब ३३ करोड ८१ लाख र २०७६/७७ को कूल खपत ६ अर्ब ५२ करोड ८७ लाख युनिट पुग्यो ।

आव २०७६/७६मा ७ अर्ब ७४ करोड युनिट रहेको खपत अहिले करिब ८ अर्ब ८८ करोड युनिटमा पुगेको छ ।

श्रोत : अजलाइन खबर, २०७८/४/१२

पाडाजुगी-उर्लाबारी प्रसारणलाइन निर्माणमा अवरोध

१२ साउन, काठमाडौं । झापाको पाडाजुगीबाट मोरङको उर्लाबारीसम्मको पाडाजुगी-उर्लाबारी प्रसारण लाइन ३३ केभी प्रसारण लाइन निर्माणमा अवरोध भएको छ । अन्तर्गत उर्लाबारी नगरपालिका वडा नं ८ स्थित अठियाबारीका बासिन्दाले अहिले वति बाल्नका लागि लाइन हुँदा हुँदै अर्को लाइन किन तानेको भन्दै निर्माणमा अवरोध गरेका हुन् ।

पाडाजुगी-उर्लाबारी प्रसारण लाइनको लम्बाइ १६ किलोमिटर छ । आन्दोलनरत पक्षले लाइन नै तान्न नदिने अडान लिएका कारण त्यस क्षेत्रमा ३ सय मिटर लाइन तान्न सकिएको छैन । यसले उर्लाबारीमा निर्माण गरिएको ३३/११ केभी सबस्टेसन सञ्चालनमा ल्याई विद्युत आपूर्ति हुन सकेको छैन ।

नगर प्रमुख, उपप्रमुख, आन्दोलनकारीलगायतका सरोकारबालासँगको केही दिनअघि छलफल गरी निर्माण सुरु गर्ने विषयमा सहमति भएको थियो । तर, केही व्यक्तिले असहमति जनाउँदै निर्माणमा पुनः अवरोध गरेका हुन् ।

मोरङको उर्लाबारी, रतुवामाई पथरी शनिश्चरे नगरपालिका क्षेत्रका बासिन्दाले बेहोरिरहेको विद्युत आपूर्तिको समस्या समाधान गर्न प्रसारण लाइन र सबस्टेसन निर्माण सुरु गरिएको हो ।

एसियाली विकास बैंकको ऋणमा वितरण प्रणाली सुदृढीकरण तथा विस्तार अन्तर्गत सञ्चालित आयोजनाको निर्माण सम्पन्न भएपछि त्यस भेगका करिब ३ लाख उपभोक्ताले गुणस्तरीय र भरपर्दो विद्युत उपभोग गर्न पाउने छन् ।

हाल उक्त स्थानमा झापाको दमकबाट २ वटा ११ कभी फिडर लाइनमार्फत विद्युत आपूर्ति गरिएको छ । लाइनको लम्बाइ अत्याधिक भएकोले सामान्य अवस्थामा समेत विद्युत आपूर्तिमा समस्या आउने गरेको छ भने फिडर लाइनको ओभरलोड र ट्रिपिङको समस्या अत्याधिक छ ।

श्रोत : अनलाइन खबर, २०७८/४/१२

‘विद्युतीय सवारीमा ‘कम्प्लट प्याकेज’सहित नेक्सन ईभी ल्याउँदैछौं’

१२ श्रावण, काठमाडौं । धेरै ब्रान्डहरूले नेपालमा विद्युतीय सवारी ल्याइसके । महिन्द्रा, किया, हुन्डाई, एमजीदेखि अन्य ब्रान्डहरूले पनि प्यासेन्जर भेहिकल सेगमेन्टमा उपस्थिति जनाउँदा टाटाले केही ढिला गर्‍यो । तर, अब टाटा मोटर्सले पनि नेपाली विद्युतीय सवारी बजारमा एउटा बलियो प्रतिद्वन्द्वी लिएर आउने तयारीमा छ । नेपाली बजारमा ठूलो ग्राहक सञ्जाल बनाएको सिप्रदीले टाटा मोटर्स लोकप्रिय भइसकेको ‘नेक्सन’ कै प्लेटफर्ममा बनेको ‘नेक्सन ईभी’ले पहिलो विद्युतीय सवारीका रूपमा भित्र्याउँदैछ । जसलाई नेपालमा लामो समयदेखि प्रतिक्षा गरिँदै थियो । नेक्सन ईभीबारे हामीले सिप्रदी ट्रेडिङ प्रालिका प्यासेन्जर भेहिकल बिजनेस युनिटका प्रमुख सावन्तजंग सिजापतिसँग अनलाइनखबरले गरेको कुराकानी

:

सिप्रदी नेपालको अटो बजारमा सबैभन्दा बलियो कम्पनी । योसँग ग्राहकको आशा पनि बढी हुन्छ । मान्छेहरूले टाटाले विद्युतीय सवारी ल्याउन ढिला गर्‍यो भनिरहेका थिए । अब ग्राहकको प्रतिक्षा साँच्चै सकिएको हो ?

हो, हामी विद्युतीय सवारीको बजारमा आउँदैछौं । गाडी आइसकेको छ । दुई वटा गाडी आयात नै गरिसक्यौं । भर्चुअल लन्चको पनि तयारी भइरहेको छ । मंगलबार नै टाटाको विद्युतीय सवारीको प्रतिक्षा सकिनेछ, ‘नेक्सन ईभी’ ले बजारमा शानदार प्रवेश गर्नेछ ।

भारतमा त ‘नेक्सन ईभी’ चर्चामा छ । तर, नेपाली ग्राहकको लागि यो बिल्कुनै नयाँ हुनेछ । कस्तो गाडी हो ‘नेक्सन ईभी’ ?

‘नेक्सन ईभी’ टाटा नेक्सनको प्लेटफर्ममा बनेको विद्युतीय सवारी हो । सबैलाई थाहा नै छ, नेक्सन टाटाको निकै सफल उत्पादन हो । नेक्सन ईभी भारतमा लन्च भएको २ वर्ष भयो । भारतमा यसका ६ हजारभन्दा बढी सन्तुष्ट ग्राहक छन्, सरकारी र निजी दुबै सेगमेन्टमा ।

यसलाई नेपाल ल्याउन करिब करिब तयारी सकिसकेका छौं र आज विशेष कार्यक्रम द्वारा दिउँसो भर्च्युअल लन्च गर्दै छौं । पेट्रोलियमबाट चल्ने 'नेक्सन' करिब साढे ३ वर्षदेखि नेपाली सडकमा गुडिरहेको छ । डिजेल र पेट्रोल दुबैमा इन्जिनमा सो गाडी बजारमा उपलब्ध छ । नेपालमा पनि हामीले २ हजारभन्दा बढी नेक्सन बेचिसक्यौं ।

नेपालमा यसको जुन खालको लोकप्रियता र सन्तुष्ट ग्राहकको संख्या छ, त्यसका कारण पनि हामी उत्साहित छौं । एउटा प्रमाणित गाडीलाई हामीले ईभीमा ल्याउन खोजिरहेका छौं । त्यसैले यो ग्राहकको लागि उत्कृष्ट विकल्प दिने विद्युतीय गाडी हुनेछ ।

बजारमा अरु पनि विद्युतीय सवारी छन्, नेक्सन ईभी नै ग्राहकले किन रोज्ने ?

बजारमा प्रतिस्पर्धा स्वभाविक हो । त्यो ठूलो नै छ । जुन हिसाबको बजारमा ईभीप्रतिको आकर्षण छ, अब त्यो बढ्दै पनि जान्छ । किन कि अब ब्रान्ड र प्रोडक्टहरु विद्युतीय सवारीमा बढ्दै जान्छन् । त्यही हिसाबले सबैजसो बजारमा त्यही हिसाबले नै विद्युतीय सवारीको बजार विस्तार हुँदै जान्छ ।

विद्युतीय सवारी नेपालमा आउन थालेको १० वर्ष भइसकेको छ । केही एक-दुई वटा ब्रान्डको सानो साइजको विद्युतीय गाडी यहाँ चलिरहेका नै छन् । पछिल्लो चार/साढे चार वर्षमा नयाँ रेन्जका गाडी, ठूलो रेन्ज र साइजका गाडीहरु आउन थालिसकेको हो ।

तर, यति लामो समयदेखि यत्रो ठूलो आकर्षण र ग्राहक संख्या हुँदाहुँदै पनि विद्युतीय सवारीको पूर्वाधार विकासको ठूलो अभाव रहेको हामीले देखेका छौं । चार्जिङ सुविधा, सर्भिस सुविधा र पार्टस्को उपलब्धतामा ठूलो 'ग्याप' देखेका छौं । अहिलेसम्म हाम्रो बजारमा चार्जिङ पूर्वाधारमा बलियो तवरको विकास भइसकेको छैन । यसमा निजी र सरकारी दुबै क्षेत्र चुकेको देखिन्छ । प्रस्तावहरु त गरिएका छन्, सरकार र निजी क्षेत्र दुबैले विभिन्न ठाउँमा चार्जिङ सुविधा दिने भनेर प्रस्ताव त गरेका छन् । तर, त्यो प्रस्तावमै सीमित छन् ।

जब हामीले नेक्सन ईभी ल्याउँदैछौं भने त्यो अवस्था अब रहँदैन । हामीले दिने सुविधा अरुको भन्दा फरक, विश्वसनीय र गुणस्तरीय नै हुन्छ । हामीले चार्जिङ स्टेसन राख्ने ठाउँ तयार राखेका छौं, उपकरण नेपाल आईसकेको छ । हामीले अबको दुई महिनाभित्र विद्युतीय सवारीको पूर्वाधारमा स्पष्ट देखिने गरी काम

गरेर परिवर्तन ल्याउने लक्ष्य राखेका छौं । हामी चार्जिङसहित ग्राहकलाई सुविधा दिने हिसाबमा वृहत्तर पूर्वाधार निर्माणमा लागेका छौं ।

त्यसो भए तपाईंहरू चार्जिङसहितका सुविधालाई सरल गरेर मात्रै नेक्सन ईभी बेच्ने सोचमा हुनुहुन्छ ?

हो, हामी राजमार्गमा डीसी फास्ट चार्जिङ सुविधा दिनेछौं । पहिलो चरणमा नेपालभरका ८ स्थानमा डीसी फास्ट चार्जिङ स्टेसन बनाउँदैछौं । हामी चाहन्छौं की नेपाली ग्राहकले ढुक्कका साथ विद्युतीय सवारीमा नेपालका जुनसुकै कुनामा यात्रा गर्न सकुन् । ६० मिनेटमा नै ८० प्रतिशत चार्ज हुने खालको चार्जिङ स्टेसनहरू हामी स्थापना गर्दैछौं । दोस्रो चरणमा पनि हामी यसमा थप काम गर्नेछौं । ८ वटा राखेपछि अर्को ७ वटा चार्जिङ स्टेसन हामी तयार गर्नेछौं ।

यो बाहेक हामी ग्राहकको घरमा पनि चार्जिङ सुविधा सहज गर्नेछौं । जो-जोले नेक्सन ईभी किन्नुहुन्छ, उहाँको घरमा चार्जर पनि जोड्नेछौं । जसले रातमा ८ घण्टामा ८० देखि ९० प्रतिशत ब्याट्री चार्ज गर्छ । शहरमा हामी दिनमा २५/३० किलोमिटर गाडी चलाउँछौं । यसअनुसार एक दिन चार्ज गरेपछि एक हप्ता ढुक्कले गाडी चलाउन सकिन्छ ।

विद्युतीय सवारी भनेपछि ग्राहले सुरुमै 'रेन्ज'बारे चासो राख्छन्, नेक्सन ईभी यसमा कति अब्बल छ ?

नेक्सन ईभी नेपाली बाटो सुहाउँदो विद्युतीय सवारी हो । यसले एकपटक फुल चार्ज गरेपछि नेक्सन ईभीले भारतमा ३१२ किलोमिटर रेन्ज दिने प्रमाणित भएको छ । यो त्यहाँको प्रमाणीकरण गर्ने अधिकारप्राप्त निकायले दिएको तथ्य हो ।

भारतमा ६ हजार जो सन्तुष्ट ग्राहक छन्, उहाँहरूका अनुसार २५० किलोमिटरभन्दा बढी ढुक्कले रेन्ज दिन्छ । हामी पनि नेपालमा त्यही रेन्ज दिन्छ भन्नेमा विश्वस्त छौं । किनभने नेपाल र भारतको सडक र भूगोलमा खासै भिन्नता छैन । 'ड्राइभिङ बिहेभियर' पनि उस्तै नै छ । ब्याक अपका लागि हामी चार्जिङ पूर्वाधार पनि प्रशस्तै तयार गर्दैछौं ।

त्यसो भए नेक्सन ईभी चढ्नेलाई कहिले र कतै पनि समस्या रेन्जका कारण समस्या भोग्नु पर्दैन ?

हो, २५० किलोमिटरको रेन्ज हाम्रो लागि पर्याप्त नै हो । कतिपयलाई ठूलो रेन्जको गाडी चाहिन्छ भन्ने लाग्न सक्छ । तर तपाईंले दिनमा शहरमा कति किलोमिटर गाडी चलाउनुहुन्छ ? धेरैमा ३० किलोमिटर ? त्यो भन्दा बढी त चलाईदैन । एकाध अवसरमा घरमा वा घुम्न जाँदा कति गाडी चलाइन्छ ? पोखरा वा चितवन घुम्न जाने हो भने पनि करिब २५० किलोमिटरभन्दा बढी यात्रा त गर्नुपर्दैन ।

त्यो भन्दा लामो दूरीमा जाने हो भने त्यसको लागि हामीले ठाउँ ठाउँमा चार्जिङ स्टेसन राखेका नै छौं । हामीले चार्जिङ स्टेसन राख्ने स्थान पनि ग्राहककै स्थानबाट हेरेर छानेका छौं । हाम्रो मूल उद्देश्य नै ईभी लिएर सडकमा निस्किएपछि सहजै चार्जिङ सुविधा पाउन सकियोस् भन्ने हो । काठमाडौं-मुग्लिन, बीपी राजमार्ग वा अरुकुनै राजमार्ग भएर यात्रा गर्न पनि चार्जिङको कुनै समस्या नहुने गरी स्टेसन स्थापना गर्दैछौं ।

एकपटक गाडीमा बसेपछि तपाईंले रेस्ट नगरी कति गाडी चलाउनुहुन्छ ? बढीमा २०० देखि २५० किलोमिटर । खाना खान होस्, चिया, कफी, चिसो पिउन नै होस् । आधा/एक घण्टा गाडी रोकेर बस्टा फास्ट चार्जमा राख्दा गाडी चार्ज भईहाल्छ । त्यसैले एकपटकको चार्जमा २५० किलोमिटर गुड्नु भनेको यो निकै उत्कृष्ट र पर्याप्त रेन्ज हो ।

विद्युतीय सवारीको आफ्टर सेल्स सर्भिसको व्यवस्थापन कसरी गर्दै हुनुहुन्छ ?

हामी विद्युतीय सवारीका लागि देशभरका १५ वटा सर्भिस सेन्टरबाट सेवा दिन तयार भएर बसेका छौं । हामीसँग प्यासेन्जर भेहिकलका लागि २४ वटा सर्भिस सेन्टरबाट सेवा दिईरहेका छौं भने त्यसमध्ये १५ वटा सर्भिस सेन्टरबाट विद्युतीय सवारीले पनि सर्भिस पाउनेछन् । ती सर्भिस सेन्टरहरू महत्वपूर्ण स्थानहरूका हुन्, जसले नेक्सन ईभीलाई निर्वाध चलाउन सकिने आत्मविश्वास हाम्रा ग्राहकलाई दिनेछन् । त्यसका लागि दक्ष प्राविधिकहरू तयार छन् ।

विद्युतीय सवारीतर्फ पनि स्पेयर्स पाइसको कमी हुन दिने छैनौं । यो सबै सेवा दिइसकेपछि विद्युतीय सवारीका लागि एउटा पूर्ण 'इकोसिस्टम' तयार हुनेछ । ग्राहकरुलाई टाटाको विद्युतीय सवारी चलाउन पाएकोमा गर्व महसुस हुने गरी सेवा दिने हाम्रो प्रतिवद्धता छ । हामी गाडी दिँदा नै ग्राहकलाई यो सबै

सुविधा दिने प्रतिवद्धता जनाउनेछौं । बजारमा सिप्रदीप्रतिको जुन विश्वास छ, त्यसलाई नेक्सन ईभीमार्फत पनि कायम राख्नेछौं ।

हामी हाम्रा ग्राहकलाई एउटा 'कम्प्लेट प्याकेज' नै बेच्ने गर्छौं । उहाँहरूको आत्मसन्तुष्टि भन्दा महत्वपूर्ण हाम्रो लागि अरु केही छैन । कमर्सियल, र प्यासेन्जरको जस्तै इलेक्ट्रिक सवारी पनि हामी ग्राहकलाई केन्द्रमा राखेर नै सेवा दिन्छौं । हामी विद्युतीय सवारीमा नम्बर एक बन्न चाहन्छौं । हामी ग्राहकलाई 'बेस्ट' दिन चाहन्छौं । त्यसको लागि हामीले एउटा प्रोडक्ट मात्रै नभएर एउटा प्याकेज नै दिइरहेका छौं ।

नेक्सन ईभी नेपाली बजारमा बलियो प्रतिस्पर्धी हुन्छ भन्ने अरु आधार पनि छन् ?

जुन सेगमेन्टमा हामीले ईभी ल्याउँदैछौं, कम्प्याक्ट युटिलिटी भेहिकल (सीयूभी) नेपालमा एउटाका लोकप्रिय सेगमेन्ट हो । यो एउटा एसयूभीको 'फिल' आउने गाडी हो । पछिल्ला ३-४ वर्षमा यो सेगमेन्टमा निकै ग्राहक बढेका छन् । इन्ट्री लेभल खुम्चिएर यो सेगमेन्टको माग उकासिँदै गर्दा यही सेगमेन्टमा ईभी पाउनु ग्राहकका लागि पनि महत्वपूर्ण हो ।

त्यसैले पनि नेक्सन ईभी पहिलो रोजाइ बन्नेछ । अरु विकल्प हेर्दा पनि सानो स्पेसको सानो आकारको र सानो रेन्जको गाडी मात्रै छ । कि त अली बढी महँगो मै जानुपर्ने हुन्छ । त्यसैले यो मिडियम र आम नेपाली ग्राहकलाई मिल्दो सेगमेन्टमा आउन लागेकाले पनि नेक्सनले बजारमा प्रभाव छाड्नेछ । सबै नेपालीको लागि यो 'पर्फेक्ट ईभी' हो ।

अब नेक्सन ईभीका लागि नेपाली ग्राहकले कति समय प्रतिकक्षा गर्नुपर्ला ?

अब कुनैपढैन । हामीले सबै आधारभूत कामहरू सकिसक्यौं । योजनाको काम सकेर अपरेसनमा गइसक्यौं । यो अगस्टबाट नै नेपालको बाटोमा नेक्सन ईभी कुदेको देख्न पाइनेछ ।

हाम्रो देशभरका सेल्स नेटवर्कसहित अनलाइन, फोनलाइनबाट पनि बुकिङ लिन सकिनेछ । अगस्टबाट नेक्सन ईभी डेलिभरी हुन्छ । दर्शनाधि त्यो क्रम अझै बढ्छ । दर्शना विद्युतीय सवारी चढ्न चाहनेले नेक्सन ईभी पाउन सक्नुहुन्छ ।

अन्तिममा जो नेक्सन ईभीलाई प्रतिक्षा गरिरहनुभएको छ, उहाँहरूलाई केही सन्देश छन् ?

नेपालमा सिप्रदी र टाटाको सहकार्य भएको करिब ४ दशक भयो । धेरै वर्षको सेवापछि हाम्रो जुन संख्यामा सन्तुष्ट ग्राहक छन्, उहाँहरूको विश्वासलाई कायम राख्ने गरी नेक्सन ईभी आउँदैछ । ग्राहकहरूले ढुक्कका साथ नेक्सन ईभीमा किन्न सक्नुहुन्छ । अब प्रतिक्षा धेरै गर्नुपर्ने छैन ।

हामीले योजनाको तहमा अली बढी समय लियोँ, हामी हतार गरेर आएँौँ, त्यो ग्राहकहरूलाई सन्तुष्ट गर्नुपर्छ भनेर नै हो । हामीले चार्जिङको बलियो पूर्वाधारसहित, सर्भिस र स्पेयर्स पार्ट्सको पनि मजबुत 'ब्याक अप' राखेर नेक्सन ईभी ल्याउँदैछौँ । बुकिङ खुला गर्दैछौँ, सो-रुममा आएर पनि ग्राहकले गाडी हेर्न र टेस्ट ड्राइभ गर्न सक्नुहुन्छ । अनलाईन बुकिङ पनि गर्न सकिन्छ ।

त्यसपछिका महिनाहरूमा पनि क्रमशः हुन्छ । सेप्टेम्बर र अक्टोबरमा त हामी धेरै नै संख्यामा नेक्सन ईभी ग्राहकको पुर्याउन तयार छौँ ।

दर्शनाधि विद्युतीय सवारी चढ्ने ग्राहकको योजनामा हामी सारथि हुनेछौँ । हामी घर-घरमा नेक्सन ईभीसहित चार्जिङ फेसिलिटी पनि उपलब्ध गराउन हामी आतुर छौँ ।

श्रोत : ऊर्जा खबर, २०७८/४/१२

ठूलो संख्यामा कामदार कोरोना संक्रमित हुँदा मध्यतमोरको निर्माण सुस्त

काठमाडौं । कोरोना (कोभिड-१९) महामारीको दोस्रो लहरको प्रभावले ७३ मेगावाटको मध्यतमोर जलविद्युत आयोजनाको निर्माण सुस्त बनेको छ । ठूलो संख्यामा कामदार कोरोना संक्रमित भएपछि आयोजनाको निर्माणले गति लिन नसकेको हो ।

दोस्रो लहरमा चिनियाँ र नेपाली गरी १०८ जना कामदार कोरोनाबाट संक्रमित भएपछि ३ सातासम्म काम रोकनु परेको आयोजनाका संयोजक मणिराज पोखरेलले बताए । 'पहिलो लहरमा कोरोनाको प्रभाव हाम्रो आयोजनामा खासै परेको थिएन,' उनले ऊर्जा खबरसँग भने, 'यस पटक कामदार नै संक्रमित भएकाले लक्ष्यअनुसार काम अघि बढाउन सकिएन ।'

उनले कामदार तथा कर्मचारी संक्रमित हुने दर कम हुँदै गएपछि एक साता अघिबाट आयोजनाको काम सुरु गरिएको बताए । संक्रमण नभएकाहरू पनि संक्रमण हुने दर बढेपछि धेरै नेपाली कामदारलाई घर पठाउनु परेकाले लामो समय कामलाई गति दिन नसकेको पनि उनले बताए ।

अहिले घर गएका कामदार आयोजना स्थलमा फर्किरहेकाले अब निर्माणलाई गति दिने उनले बताए । आयोजनाको करिब ४९ प्रतिशत निर्माण सकिएको छ । फर्किएका कामदारलाई कोरोना परीक्षण गरी नेगेटिभ रिपोर्ट आएको अवस्थामा मात्रै काममा खटाइएको पोखरेलले जानकारी दिए । संक्रमितहरूका लागि आयोजना स्थलमै आइसोलेशन वार्ड राखिएको छ ।

उनले आयोजनाको निर्माण प्रभावित हुँदा विद्युत उत्पादन तालिका पनि धकेलिने सम्भावना बढेको बताए । आयोजनाबाट २०७९ साल पुसभित्र विद्युत उत्पादन गर्ने तालिका छ । अहिलेसम्म करिब आधा काम मात्रै सकिएकाले यो तालिका प्रभावित हुने देखिएको छ ।

'कोरोनाको पहिलो लहरमा नै प्रभावित आयोजनाको तालिका थप गर्ने निर्णय भइसकेको छ । यो वर्ष भएको ढिलाइका लागि केही निर्णय भएको छैन । पोहोरका लागि दिएको थप समयभित्र आयोजना सम्पन्न गर्ने गरी कामलाई गति दिने हाम्रो प्रयास हुनेछ' उनले भने ।

आयोजनाको ३.४ किलोमिटर लामो मुख्य सुरुङ करिब ६० प्रतिशत पूरा भएको छ । बाँध क्षेत्रका संरचनाको काम ४० प्रतिशत हाराहारीमा सकिएको छ । विद्युतगृहमा पनि २० प्रतिशत हाराहारीमा निर्माण सकिएको पोखरेलले जानकारी दिए ।

सानिमा हाइड्रो समूहको सहायक सानिमा मिडल तमोर हाइड्रो पावर कम्पनीले यो आयोजना निर्माण गरिरहेको छ । आयोजना सम्पन्न गर्न करिब १३ अर्ब रुपैयाँ खर्च हुने अनुमान छ । सुरुमा १२ अर्ब ७० करोड रुपैयाँ लागत अनुमान गरिएको भए पनि कोरोना ९कोभिड-१९० महामारीका कारण आयोजनाको लागत केही बढेर १३ अर्ब पुग्ने देखिएको हो ।

आयोजनामा नेपाल इनभेष्टमेन्ट, कृषि विकास, लक्ष्मी, सिदार्थलगायत ८ बैंकले ९ अर्ब ५० करोड रुपैयाँ लगानी गरेका छन् । आयोजना सम्पन्न भई उत्पादन हुने विद्युत २२० केभी कोसी कोरिडोर प्रसारण लाइनको ढुंगेसाँघु सबस्टेसनमा लगेर जोडिनेछ ।

सबस्टेसनसम्म आवश्यक ९ किलोमिटर लामो प्रसारण लाइन प्रवर्द्धक कम्पनीले निर्माण गर्नेछ । सानिमा समूहले मध्यतमोरसँगै अहिले २८.१ मेगावाटको तल्लो लिखु र १४.३ मेगावाटको माथिल्लो मैलुङ आयोजना पनि निर्माण गरिरहेको छ । यसअघि निर्माण सम्पन्न भएका २.६ मेगावाटको सुनकोसी साना, २२ मेगावाटको सानिमा माई र ७ मेगावाटको माई क्यासकेड आयोजना सञ्चालनमा छन् ।

श्रोत : ऊर्जा खबर, २०७८/४/१२

चौरीदेउरालीमा राष्ट्रिय प्रणालीको विद्युत पुग्यो, ११ सय घरधुरी लाभान्वित

काठमाडौं । काभ्रेपलाञ्चोकको चौरीदेउराली गाउँपालिकामा राष्ट्रिय प्रसारण प्रणालीको विद्युत सेवा पुगेको छ । नेपाल विद्युत प्राधिकरण पाँचखाल वितरण केन्द्रले विद्युत विस्तार गरेपछि विद्युत सेवा पुगेको हो । गाउँपालिकाको वडा नम्बर ३ र ५ मा राष्ट्रिय प्रसारण प्रणालीको विद्युत पुगेको केन्द्र प्रमुख मेघनाथ ढकालले बताए । उनका अनुसार विद्युतीकरण विस्तारबाट यी गाउँपालिकाका करिब ११ सय घरधुरीले विद्युत सेवा पाएका छन् । 'पाँचखाल देखि करिब ८५ किलोमिटर ११ केभि लाइन निर्माण गरी विद्युत सेवा विस्तार गरिएको छ,' उनले **ऊर्जाखबर**सँग भने, 'अब वितरण केन्द्र पूर्ण विद्युतीकरण भएको छ ।' राष्ट्रिय प्रसारण प्रणाली विस्तार भई गाउँमा उज्यालो पुगेपछि स्थानीय हर्सित बनेका छन् । गाउँमा विद्युत पुगेपछि बत्ती बाल्न, मोबाईल चार्ज गर्न, विद्युतीय उपकरण चलाउन र कुटानी पिसानी गर्ने मिल सञ्चालन गर्न सहज भएको स्थानीय बताउँछन् । चौरीदेउरालीमा विद्युत पुगेपछि काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लामा पूर्ण विद्युतीकरण भएको पनि ढकालले जानकारी दिए । जिल्लामा ७ वटा गाउँपालिका र ६ वटा नगरपालिका छ । यी सबै स्थानीय निकायमा विद्युत पहुँच पुगिसकेको छ । केन्द्रले ग्राहकलाई मध्यनजर गर्दै मन्डनदेउपुर नगरपालिकामा नयाँ विद्युत महशुल काउन्टर सञ्चालन गरेको छ । काउन्टरबाट करिब साढे ६ सय ग्राहकका लाभान्वित भएका छन् । केन्द्र अन्तर्गत विद्युत सेवा लिने करिब २० हजार ग्राहक छन् ।

श्रोत : क्यापिटल नेपाल, २०७८/४/१२

काममा बिलम्ब गर्नु पनि भ्रष्टाचार नै हो-ऊर्जामन्त्री भुसाल

काठमाडौं । ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइमन्त्री पम्फा भुसालले ऊर्जा क्षेत्रको विकासमा हुने ढिलासुस्ती कम गर्नेतर्फ आफ्नो ध्यान जाने बताएकीछिन् । उनले सानो कामका लागि पनि धेरै समय अल्झिनुपर्ने अवस्थामा सुधार आउनुपर्ने बताइन् । मन्त्री भुसालले भनिन्, “हाम्रो कार्यशैली र विधिलाई कार्यसम्पादनमा राख्नुपर्छ ।”

स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरूको संस्था, नेपाल (इपान) सँग आज मन्त्रालयमा सम्पन्न छलफलमा उनले समयको विलम्बलाई पनि अरु आर्थिक भ्रष्टाचार जस्तै रुपमा लिनुपर्ने बताइन् । मन्त्री भुसालले भनिन्, “गरे पनि हुने, नगरे पनि हुने अवस्था राम्रो होइन, हुँदैन भने सेवाग्राही पछि फर्कन्छ नि १ समयको विलम्ब पनि अरु आर्थिक भ्रष्टाचारभन्दा कम होइन ।”

उनले आचारसंहिता बनाएर काम गर्ने शैलीको विकास गरिने जानकारी गराइन् । मन्त्री भुसालले भनिन्, “हामीले विधि वा आचारसंहिता केही बनाएर जानुपर्छ । तर कतिपय प्राविधिक काम तीन दिनमा भ्याइन्छ, त्यसको फरक तरिकाले टिओआर बनाउन सक्छौं ।” मन्त्री भुसालले निजी क्षेत्रले एउटा आयोजना बनाउनका लागि धेरै मन्त्रालय र विभागहरू धाउनुपर्ने अवस्थाको अन्त्य गर्न छिट्टै अन्तरमन्त्रालयबीच छलफल चलाउने विश्वास दिलाइन् ।

उनले ऊर्जा र सिंचाइका कामलाई वस्तुगत र वैज्ञानिक बनाउने उल्लेख गरिन् । मन्त्री भुसालले भनिन्, “एउटै रुखका कारण वर्षौंसम्म काम रोएको छ । त्यसलाई छिटोछरितो ढङ्गमा काम गर्नुपर्छ । यसलाई वस्तुगत र वैज्ञानिक बनाउनुपर्छ ।”

निजी क्षेत्रका समस्या समाधानका लागि आफू सकारात्मक रहेको उल्लेख गर्दै उनले भनिन्, “म यहाँहरूको समस्या समाधानप्रति अधिकतम सकारात्मक हुन्छु । त्यसमा म प्रतिवद्ध छु, पहल पनि गर्छु ।” उत्पादन र वितरणको ठूलो समस्या रहेको औँल्याउँदै उनले प्राधिकरणले करोडौं क्षतिपूर्ति तिरीरहने र लगानीकर्ताले लगानीको ब्याजसम्म उठाउन नसक्ने समस्या आउन नहुने बताइन् ।

विद्युत् खपत बढाउनेतर्फ मन्त्रालयले गृहकार्य गरिहेको बताउँदै मन्त्री भुसालले उद्योग, यातायात, कृषिलगायत क्षेत्रबाट हामीले विद्युत् खपत सक्छौं त्यसतर्फ सबै क्षेत्रको सहकार्य आवश्यक रहेको उनको भनाई छ ।

मन्त्री भुसालले विद्युत्को पहुँच नपुगेका जनतामा विद्युत् पुर्याउन र खपत बढाउनका लागि आफूले विद्युत् महसुल घटाउने योजना ल्याउन लागेको जानकारी दिइन्। उनले भनिन्, “घरेलु उपभोग र कृषिमा ऊर्जा उपभोग बढाउन विद्युत् दरमा समायोजन आवश्यक छ ।” पिपिए गर्ने तर प्रसारण लाइन बनाउन नसक्ने अवस्था उपयुक्त नभएको बताउँदै मन्त्री भुसालले भनिन्, “प्रसारण संरचनाको निर्माण तीब्रताका साथ अघि बढाउनुपर्छ ।”

सो अवसरमा ऊर्जासचिव देवेन्द्र कार्कीले मन्त्रालयले सबै निजी क्षेत्रलाई समान तवरले ब्याबहार गर्ने स्पष्ट गर्दै मन्त्रालयबाट भएका निर्णयहरूको कार्यान्वयन विशेष ध्यान दिने बताए।

इपानका अध्यक्ष कृष्ण आचार्यले ऊर्जामा निजी क्षेत्रले काम गर्नका लागि ७ मन्त्रालय र २३ विभागमा पुग्नुपर्ने बाध्यता रहेको भन्दै एकद्वार नीतिमार्फत सेवा लिने व्यवस्था मिलाउन अनुरोध गरे। कार्यक्रममा सहभागीले कोभिड-१९ पारेको असरका विषयमा मन्त्रालयबाट भएका निर्णयअनुसारको क्षतिपूर्ति पाउनुपर्ने माग गरेका थिए ।

श्रोत : ऊर्जा खबर, २०७८/४/१३

डेढ महिनापछि सञ्चालनमा आउँदै इन्द्रावती तेस्रो, ३ करोड आम्दानी गुम्यो

काठमाडौं । उत्पादन बन्द भएको करिब डेढ महिनापछि सिन्धुपाल्चोकस्थित ७.५ मेगावाटको इन्द्रावती तेस्रो जलविद्युत केन्द्र सञ्चालनमा आउने भएको छ । गत असार १ गते मेलम्ची नदीमा आएको भीषण बाढीका कारण विद्युत प्रवाह हुने प्रसारण लाइनमा क्षति पुगेपछि प्रणालीबाट बिच्छेद भएको विद्युत पुनः जोडिन लागेको हो ।

बाढी र पहिरोले बगाएको ६६ केभी प्रसारण लाइनको ५ वटा टावर पुनर्निर्माण गरी विद्युत उत्पादन सुचारु गर्न लागिएको प्रवर्द्धक नेशनल हाइड्रो पावर कम्पनीका अध्यक्ष कुमार पाण्डेले बताए । 'बाढीले बगाएका प्रसारण लाइनको टावर निर्माण गरी तार तान्ने काम पनि सम्पन्न भइसकेको छ,' उनले ऊर्जा खबरसँग भने, 'अब उत्पादन सुरु गर्न सुरुङमा पानी भर्दैछौं।'

सुरुङ भरिएपछि सम्भव भएसम्म आज (बुधबार) रातिसम्ममा विद्युत उत्पादन सुचारु गर्ने तयारी भइरहेको पनि उनले बताए । कम्पनीले प्रसारण लाइन र जलविद्युत केन्द्रको बाँध क्षेत्रको संरचनामा क्षति भई उत्पादन बन्द हुँदा डेढ महिना अवधिमा विद्युत बिक्रीबाट हुने ३ करोड रुपैयाँ बढी आम्दानी गुमाएको छ ।

यो अवधिमा विद्युत बिक्रीबाट हुने आम्दानी गुम्नुका साथै प्रसारण लाइनको टावर निर्माण गर्दा थप ५० लाख रुपैयाँ खर्च भएको उनले बताए । बाँध क्षेत्रमा बाढीले भत्काएको संरचना निर्माण गर्दा पनि करिब ७० लाख रुपैयाँ खर्च भएको उनले बताए ।

बाँध क्षेत्रमा बाढीले भत्काएको आधा संरचना खोलामा पानीको सतह बढी भएकाले अहिले पुनर्निर्माण गर्न नसकिएको कम्पनीले जनाएको छ । हिउँदमा गरिने पुनर्निर्माणका लागि थप ४ करोड रुपैयाँ खर्च हुने अनुमान छ ।

बाढी र पहिरोले पुर्याएको क्षतिको कारण गत असार १ गतेदेखि नै जलविद्युतगृहको उत्पादन बन्द छ । प्रसारण लाइनको टावर पुनर्निर्माणका लागि नयाँ ठाउँ खोज्नु परेकाले उत्पादन सुचारु गर्न समय लागेको पाण्डेले बताए ।

‘बाढीले मेलम्ची नदीको पुल नै भत्काएकाले निर्माण सामाग्री ढुवानी गर्न समय लाग्यो । फेरि प्रसारण लाइनको टावर ठड्याउनका लागि पनि नयाँ ठाउँमा जग्गा खोज्नु पर्यो । यही कारणले उत्पादन सुरु गर्न समय लागेको हो’ उनले भने । इन्द्रावती तेश्रोको संरचनामा गत वर्षको बाढीले पनि क्षति पुर्याएको थियो ।

श्रोत : ऊर्जा खबर, २०७८/४/१३

उपत्यकाका ६३ हजार ग्राहकको घरमा जोडियो स्मार्ट मिटर

काठमाडौं । नेपाल विद्युत प्राधिकरणले उपत्यकाका ६४ हजार ग्राहकको घरमा स्मार्ट विद्युत मिटर जडान गरेको छ । प्राधिकरणले 'काठमाडौं उपत्यका स्मार्ट मिटर आयोजना' अन्तर्गत महाराजगन्ज र रत्नपार्क वितरण केन्द्रका ग्राहकको घरमा यति स्मार्ट विद्युत मिटर जडान गरेको हो ।

कोरोना (कोभिड-१९) महामारीको दोस्रो लहरमा करिब साढे २ महिना काम प्रभावित हुँदा समेत स्मार्ट मिटर जडानको कार्य अन्तिम चरणमा पुग्न लागेको आयोजना प्रमुख रबिन्द्र श्रेष्ठले बताए । 'आयोजना अन्तर्गत ९८ हजार ग्राहकको घरमा स्मार्ट मिटर जडान गर्नुपर्छ,' उनले **ऊर्जा खबर**सँग भने, 'अब ३५ हजार घरमा मात्रै जडान गर्न बाँकी छ ।'

उनले अबको २ महिनामा सबै घरमा स्मार्ट मिटर जडान कार्य सम्पन्न गर्ने योजना रहेको पनि उनले बताए । महाराजगन्ज वितरण केन्द्र अन्तर्गत अधिकांश ग्राहकको घरमा स्मार्ट मिटर जडान कार्य सकिएको छ ।

घरधनीहरू नबसेका तथा विदेश गएका घरमा भने जडान गर्न नसकिएको र उनीहरू सम्पर्कमा आएपछि जडान गर्ने गरी अहिलेलाई छोडिएको उनले जानकारी दिए । अहिले रत्नपार्क वितरण केन्द्रका ग्राहकको घरमा धमाधम स्मार्ट मिटर जडान कार्य भइरहेको उनले बताए ।

यस वितरण केन्द्र अन्तर्गत ४६ हजार ग्राहकको घरमा स्मार्ट मिटर जडान हुँदैछ । अहिलेसम्ममा १८ हजार ग्राहकको घरमा स्मार्ट मिटर जडान भइसकेको उनले बताए ।

अहिले वितरण केन्द्रले हेर्ने नक्साल, पुतलीसडक, थापाथलीलगायत क्षेत्रमा दैनिक ५ सय स्मार्ट मिटर जडान भइरहेको उनले बताए । २८ हजार घरधुरीमा स्मार्ट मिटर जडान गर्न बाँकी छ ।

स्मार्ट मिटर जडान भएका ग्राहकको घरमा प्राधिकरणले एसएमएसमार्फत खपत भएको विद्युतको बिल पठाउने गरेको छ । स्मार्ट मिटर जडानपछि ग्राहक र प्राधिकरणलाई नै फाइदा भएको बताए । स्मार्ट मिटर जडानपछि सो क्षेत्रमा मिटर रिडिङ गर्दा हुने प्राधिकरणको मासिक खर्च कटौती भएको छ ।

स्मार्ट मिटरिङ आयोजनाअन्तर्गत जडान कार्य सम्पन्न गर्न १ अर्ब रुपैयाँ लागत अनुमान गरिएको छ । यो आयोजनाका लागि एसियाली विकास बैंक (एडिबी) ले ऋण लगानी गरेको छ । आयोजनाअन्तर्गत दोस्रो

चरणमा काठमाण्डौं, ललितपुर र भक्तपुरका सबै वितरण केन्द्रका ग्राहकको घरमा पनि स्मार्ट मिटर जडान गर्ने प्राधिकरणको तयारी छ ।

श्रोत : राजधानी, २०७८/४/१३

‘जलविद्युत् आयोजनाको पीपीए गर्ने वातावरण मिलाउ’

काठमाडौं । स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरूको संस्था, नेपाल (इपान)ले रोकिएर रहेका जलविद्युत् आयोजनाको पीपीए गर्ने वातावरण मिलाउन ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइमन्त्री पम्फा भुसालसमक्ष माग राखेका छन् । निजी क्षेत्रबाट विगत तीन वर्षदेखि अध्ययन सम्पन्न भएर निर्माणको चरणसम्म पुगेका ८ हजार मेगावाटसम्मका जलविद्युत् आयोजना पालो कुरेर बसेकाले यी आयोजनाको पीपीए हुने वातावरण मिलाउन माग गरेको हो ।

नेपाल विद्युत् प्राधिकरणले विद्युत् उत्पादन १५ हजार मेगावाट पु-याउन नदी प्रवाही जलविद्युत् आयोजनाको सीमा पुगिसकेको भन्दै पीपीए गरेको छैन । यसका लागि सहजीकरण गरिदिन मन्त्री भुसाललाई आग्रह गरेको छ ।

यस्तै, इपानले २०७९-८० भित्र विद्युत् उत्पादन गर्ने जलविद्युत् आयोजनालाई प्रतिमेगावाट ५० लाख रुपैयाँ र आव २०७४-७५ भित्रै सकिएका आयोजनाको हकमा १० प्रतिशत थप गरी प्रतिमेगावाट ५५ लाख रुपैयाँ मूल्य अभिवृद्धि कर फिर्ता दिने घोषणा कार्यान्वयन गर्नुपर्ने माग राखेको छ । ऊर्जा संकट निवारणका लागि भन्दै विगतका सरकारले घोषणा गरेका कार्यक्रम र कार्यान्वयन गर्नुपर्ने, २०७१ चैत मसान्तभित्र व्यापारिक विद्युत् उत्पादन सुरु गरेका जलविद्युत् आयोजनालाई विद्युत् खरिदको ‘पोस्टेड दर’ दिने घोषणा कार्यान्वयन गर्नुपर्ने, प्रसारण लाइनको समस्या समाधान गर्नुपर्ने, दीर्घकालीन रूपमा पुनर्कर्जाको व्यवस्था गर्नुपर्ने, साना जलविद्युत् आयोजनालाई लाग्दै आएको ‘हाइड्रोलोजी पेनाल्टी’ हटाउनुपर्ने, बाढीपहिरोबाट क्षतिग्रस्त आयोजनाको पुनर्निर्माणका लागि सहूलियत ब्याजदरमा ऋणको व्यवस्था गर्न तथा इन्स्योरेन्स प्राप्तिका लागि सहजीकरण गर्नुपर्नेलगायतका माग राखेका छन् ।

मन्त्री भुसालले इपानले राखेको मागप्रति आफू सकारात्मक रहेको भन्दै ऊर्जा क्षेत्रको विकासमा हुने ढिलासुस्ती कम गर्नेतर्फ आफ्नो ध्यान जाने बताइन् । काम गर्ने बेला हुने समयको विलम्बलाई पनि अरू आर्थिक भ्रष्टाचारजस्तै लिनुपर्ने भुसालको भनाइ छ । उनले भनिन्, ‘काम गरे पनि हुने, नगरे पनि हुने अवस्था राम्रो होइन, हुँदैन भने सेवाग्राही पछि फर्कन्छ, समयको विलम्ब पनि अरू आर्थिक भ्रष्टाचारभन्दा कम होइन ।’ हामीले विधि वा आचारसंहिता केही बनाएर जानुपर्छ । तर, कतिपय प्राविधिक काम तीन दिनमा भ्याइन्न, त्यसको फरक तरिकाले टिओआर बनाउन सक्छौं ।’

प्रसारण लाइनका सम्बन्धमा पीपीए गर्ने तर प्रसारणलाइन बनाउन नसक्ने अवस्था उपयुक्त नभएको बताउँदै मन्त्री भुसालले भनिन्, 'प्रसारण संरचनाको निर्माण तीव्रताका साथ अघि बढाउनुपर्छ ।'

इपानका अध्यक्ष कृष्ण आचार्यले ऊर्जामा निजी क्षेत्रले काम गर्नका लागि सात मन्त्रालय र २३ विभागमा पुग्नुपर्ने बाध्यता रहेको भन्दै एकद्वार नीतिमार्फत सेवा लिने व्यवस्था मिलाउन गरेको अनुरोधमा मन्त्री भुसालले निजी क्षेत्रले एउटा आयोजना बनाउनका लागि धेरै मन्त्रालय र विभाग धाउनुपर्ने अवस्थाको अन्त्य गर्न छिट्टै अन्तरमन्त्रालय बीच छलफल चलाउने बताइन् ।

उत्पादन र वितरणको ठूलो समस्या रहेको ओल्याउँदै प्राधिकरणले करोडौं क्षतिपूर्ति तिरिरहने र लगानीकर्ताले लगानीको ब्याजसम्म उाउन नसक्ने समस्या आउन नहुने पनि भुसालले बताइन् । मन्त्री भुसालले विद्युत्को पहुँच नपुगेका जनतामा विद्युत् पुऱ्याउन र विद्युत् खपत बढाउनेतर्फ मन्त्रालयले गृहकार्य गरिहेको बताउँदै उद्योग, यातायात, कृषिलगायत क्षेत्रबाट हामीले विद्युत् खपत सक्छौं त्यसतर्फ सबै क्षेत्रको सहकार्य आवश्यक रहेको बताइन् ।

श्रोत : नागरिक, २०७८/४/१३

महसुल नबुझाउने ग्राहकको लाइन काटेर बक्यौता असुल

नेपाल विद्युत् प्राधिकरण बागलुङ वितरण केन्द्रले समयमा महसुल नबुझाउने ग्राहकको लाइन काटेर बक्यौता असुल गरेको छ। गत आवभित्रमा ४६४ त्यस्ता ग्राहकबाट ३५ लाख बक्यौता उठाइएको केन्द्रले जनाएको छ।

महसुल तिर्न अटेर गर्ने ग्राहकको लाइन काट्ने गरिएको र महसुल बुझाएमा पुनः लाइन दिने गरिएको केन्द्र प्रमुख शिवनारायण गोशलीले बताए। मिटर रिडिङ गरेको ६०औं दिनसम्म विद्युत् महसुल नतिरेमा बिनासूचना जुनसुकै समयमा पनि प्राधिकरणले लाइन काट्न सक्ने कानूनी व्यवस्था छ।

तोकिएको अवधिभन्दा बढी समयसम्म महसुल नतिर्ने ग्राहकको लाइन काट्ने गरिएको प्रमुख गोशलीको भनाइ छ। लाइन काटिएपछि बल्ल ग्राहकले बक्यौता रकम बुझाउने गरेका छन्। बक्यौता नतिरेसम्म लाइन नजोडिने केन्द्रले जनाएको छ।

लाइन काटिएपछि पनि महसुल नबुझाउने ग्राहकलाई कालोसूचीमा राखेर केन्द्रले कारवाही अगाडि बढाउन सक्छ। गत आवमै कालोसूचीमा रहेका १६ जना पुराना ग्राहकबाट रु तीन लाख आठ हजार बक्यौता असुल गरिएको थियो। यस्तै ४१ ग्राहकलाई विद्युत् चुहावट गरेको आरोपमा कारवाही गरिएको छ। केन्द्रले अहिले जिल्लाभर केन्द्रीय प्रसारण लाइन विस्तारको काम गरिरहेको छ। विद्युतीकरण कार्यक्रममार्फत गत आवको सुरुमै बडिगाड र ढोरपाटन नगरपालिकाकामा पहिलोपटक केन्द्रीय प्रसारण लाइन पुगेको थियो।

ताराखोला, बरेङ गाउँपालिका र जैमिनी नगरपालिकामा पनि विद्युत् विस्तार भइरहेको छ। 'जिल्लाको करिब ६५ देखि ७० प्रतिशत ठाउँमा केन्द्रीय प्रसारण लाइनको पहुँच विस्तार भइसकेको छ', प्रमुख गोशलीले भने, 'आगामी वर्षसम्ममा सबैतिर पुग्छ, त्यहीअनुसार बजेट माग गरेका छौं।'

तमानखोला र निसीखोला गाउँपालिकामा अहिलेसम्म केन्द्रीय प्रसारणको विद्युत् पुग्न सकेको छैन। स्थानीयवासीहरू गाउँमै सञ्चालित लघुजलविद्युत् आयोजनाका भरमा छन्। गत आवमा विद्युत्का एक हजार ९०५ जना नयाँ ग्राहक थपिएको केन्द्रले जनाएको छ।

गण्डकी प्रदेश सरकारबाट आएको ग्रामीण विद्युतीकरण कार्यक्रमको शतप्रतिशत काम पूरा भएको जनाइएको छ। केन्द्रले विद्युत् विस्तारका साथै विद्युत् लाइन सुदृढीकरण, ट्रान्सफर्मर जडान, चुहावट रोक्ने, जीर्ण काठका पोललाई विस्थापित गरी नयाँ फलामका पोल राख्नेलगायतका काम गर्दै आएको छ।

श्रोत : क्यापिटल नेपाल, २०७८/४/१४

मैलुङ खोला जलविद्युत कम्पनीको सेयर खुल्यो, १ लाख कित्तासम्म आवेदन दिन पाइने

काठमाडौं । मैलुङ खोला जलविद्युत कम्पनीको सेयर खुलेको छ । बुधबारबाट १८ गतेसम्म आवेदन दिन पाइने सो कम्पनीको न्यूनतम १० देखि अधिकतम १ लाख कित्तासम्म आवेदन दिन पाइनेछ ।

रसुवामा सञ्चालित ५ मेगावाटको मैलुङ खोला जलविद्युत आयोजनाले २०७१ असार १९ गतेदेखि विद्युत उत्पादन गरिरहेको छ । सो आयोजनाले सर्वसाधारणका लागि छुट्याएको साधारण सेयर आवेदन खुला भएको हो ।

सय रुपैयाँ अंकित ७ करोड ३६ लाख २८ हजार ६ सय रुपैयाँ बराबरको ७ लाख ३६ हजार २ सय ८६ कित्ता सेयर निष्कासन गरेको कम्पनीले जनाएको छ ।

कम्पनीका अनुसार निष्कासन भएको सेयरमध्ये २ प्रतिशत अर्थात १४ हजार ७ सउ २६ कित्ता सेयर कर्मचारीहरूका लागि र ५ प्रतिशत अर्थात ३६ हजार ८ सय १४ कित्ता सेयर सामूहिक लगानी कोषका लागि छुट्याएको छ ।

बाँकी ६ लाख ८४ हजार ७ सय ४६ कित्ताका लागि सर्वसाधारणका लागि खुल्ला गरिएको छ । सर्वसाधारणले छिटोमा साउन १८ गतेसम्म र ढिलोमा २८ गतेसम्म आवेदन दिन सक्नेछन् । सर्वसाधारणले न्यूनतम १० कित्तादेखि अधिकतम १ लाख कित्तासम्मका लागि आवेदन दिन सक्नेछन् ।

कम्पनीको सेयर निष्कासन गरी बाँडफाँड गर्न सिद्धार्थ क्यापिटल लिमिटेडलाई बिक्री प्रबन्धक चयन गरिएको छ । कम्पनीले यसअघि आयोजना प्रभावित स्थानीयका लागि छुट्याएको निष्कासन गरी बाँडफाँड गरिसकेको छ ।

यो कम्पनीले ३ वर्षदेखि बोर्डको स्वीकृति पखिरेको थियो । कम्पनीले २०७४ माघ १८ गते आवेदन दिएको थियो ।

श्रोत : क्यापिटल नेपाल, २०७८/४/१४

सञ्चय कोषले ऋण दिने भएपछि तामाकोसी पाँचौंले लियो गति, २०८४ मा बिजुली बाल्ने

काठमाडौं । कर्मचारी सञ्चय कोषले ऋण लगानीको सम्झौता गरेपछि विकासकर्ता तामाकोसी हाइड्रोपावर कम्पनी लिमिटेडले ९९.८ मेगावाटको तामाकोसी पाँचौं आयोजनाको निर्माणको प्रक्रिया सुरु गरेको छ ।

आयोजनाको सिभिल, हाइड्रोमेकानिकल, इलेक्ट्रोमेकानिकल र प्रसारणलाइन पूर्वाधार बनाउन निर्माण व्यवसायी नियुक्तिको तयारी थालेको छ । पूर्वाधारका लागि निर्माण व्यवसायी छनौट गर्न बोलपत्र कागजात (टेण्डर डकुमेन्ट) बनाउने तयारी कम्पनीको छ ।

आयोजनाको सुपरीवेक्षणका लागि पनि परामर्शदाताको छनौटको प्रक्रिया अघि बढाउन लागेको छ । यसका लागि निर्माण व्यवसायीको पूर्वयोग्यता छनौट (पीक्यू) गर्न भएको छ ।

छनौट भएका कम्पनीहरूबीचमा विश्वव्यापी बोलपत्र (ग्लोबल टेण्डर) गर्ने तयारी छ । एक वर्षभित्र टेण्डरको काम सकेर २०८४ भित्र आयोजनाबाट बिजुली उत्पादन गर्ने लक्ष्य रहेको छ । इन्जिनियरिङ प्रक्युमेन्ट कन्ट्र्याक (ईपीसी) खाकामा आयोजना निर्माण हुनेछ ।

आयोजना बनाउन १६ अर्ब १९ करोड रुपैयाँ (१३ करोड ७२ लाख अमेरिकी डलर) अनुमानित लागत रहेको आयोजनामा कोषले ७० प्रतिशत (करिब ११ अर्ब ३३ करोड) रुपैयाँ ऋण लगानी गर्नेछ । जनताको जलविद्युत कार्यक्रमअन्तर्गत निर्माण हुन लागेको आयोजनाको बाँकी रकम सर्वसाधारणलाईसमेत सेयर निश्कासन गरी स्वपूँजी (इक्विटी)बाट जुटाइनेछ ।

तामाकोसी पाँचौं ४५६ मेगावाटको मेगावाटको माथिल्लो तामाकोसीको 'क्यास्केड' आयोजना हो । माथिल्लो तामाकोसीबाट बिजुली उत्पादन गरेर बाहिर आएको पानीलाई सिधै सुरुडमा प्रवेश गराएर बिजुली उत्पादन गर्ने लक्ष्य छ ।

त्यसैले तामाकोसी पाँचौंले बाँध, बालुवा थिग्याउने पोखरी (डिसेन्डर) लगायतका संरचना बनाउनु नपर्ने भएकोले आयोजनालाई वित्तीय रुपमा आकर्षक मानिएको छ । आयोजनाको लागत प्रतिमेगावाट १६ करोड रुपैयाँ देखिएको छ ।

माथिल्लो तामाकोसीको विद्युत गृहबाट निक्लिएको पानीलाई आयोजनाको सुरुडमा पठाउन आवश्यक पर्ने गेट जडान भइसकेको छ । आयोजनाले ८ किलोमिटर सुरुङ, विद्युतगृह, करिब २ किलोमिटर २२० केभी प्रसारण लाइनलगायतका मुख्य संरचना निर्माण गर्नुपर्ने छ ।

विस्तृत डिजाइन र वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (इआईए) स्वीकृत भइसकेको आयोजनाले विद्युत उत्पादनको अनुमति २०७४ को जेठमै पाइसकेको छ । चीनको अगुवाइमा स्थापना भएको एसियन इन्फ्रास्ट्रक्चर लगानी बैक (एआईआईबी)को अनुदानमा आयोजनाको थप वातावरणीय अध्ययन गरिएको छ ।

चीनको एआईआईबीले आयोजनाको थप अध्ययन गर्न १० करोड रुपैयाँ अर्थात ९ लाख डलर अनुदान दिएको थियो । आयोजनाको अहिले निर्माण पूर्वका कामहरू भइरहेका छन् । आयोजनाको निर्माण २०८४ भित्रमा सम्पन्न गर्ने लक्ष्यका साथ काम अगाडि बढाइएको छ ।

आयोजनाले प्रभावित र सर्वसाधारणलाई गरी ३० प्रतिशत सेयर (आईपीओ) निष्कासन गर्नेछ । आयोजना २ प्याकेजमा निर्माण हुने भएको छ । पहिलो प्याकेजमा सिभिल र हाइड्रोमेकानिकल र दोस्रो प्याकेजमा इलेक्ट्रोमेकानिकल र प्रसारणलाइन निर्माणको काम राखिएको छ ।

आयोजनाको ६८ प्रतिशत स्वामित्व विद्युत प्राधिकरण र ३२ प्रतिशत सर्वसाधारणको हुने गरी लगानी संरचना तयार पारिएको छ । यसमध्ये १० प्रतिशत आयोजना प्रभावित स्थानीय बासिन्दा र बाँकी सर्वसाधारणलाई आईपीओ निष्कासन गर्ने योजना कम्पनीको छ । आयोजना दोलखाको उत्तरीभेग सुरीमा पर्छ ।

यसअघि एआईआईबीले आयोजनामा ऋण लगानी गर्ने सहमति गरेको थियो । उसको ढिलाइका कारण कम्पनीले सञ्चय कोषबाट ऋण लिएर निर्माण सुरु गर्न लागिएको हो ।

श्रोत : ऊर्जा खबर, २०७८/४/१४

बलेफी 'ए' आयोजनाको निर्माण ठप्प

काठमाडौं । सिन्धुपाल्चोकस्थित २२.१४ मेगावाटको बलेफी 'ए' जलविद्युत आयोजनाको निर्माण ठप्प भएको छ । बर्खाको बाढीले पहुँच सडक र पुल बगाउँदा मुनलाइट हाइड्रो पावरले कम्पनीले निर्माण गरिरहेको आयोजनाको निर्माण डेढ महिनादेखि ठप्प हुन पुगेको हो ।

असार सुरुमा आएको भीषण बाढी र पहिरोले पहुँचमार्ग, पुल बगाउँदा निर्माण पूर्णरूपमा ठप्प भएको आयोजना प्रमुख जितेन श्रेष्ठले बताए । उनका अनुसार बाढीले बगाएको पुलको निर्माण सुरु गरिएको छ ।

'बाढी र पहिरोले पहुँच सडक बगाउँदा आवश्यक सामान आयात गर्न सकिएन र काम बन्द गर्नुपर्यो,' उनले ऊर्जा खबरसँग भने, 'अहिले पहुँच सडक र पुल बनाउन सुरु गरेका छौं । भत्किएका पूर्वाधार पुनर्निर्माण हुन समय लाग्ने हुँदा तत्कालै आयोजनाको निर्माण सुचारु गर्न सक्ने अवस्था छैन ।'

उनले अब बर्खा सकिएपछि दशैंपछिबाट आयोजनाको निर्माण सुचारु हुने पनि उनले बताए । जलविद्युत आयोजनाको निर्माण ५० प्रतिशत बढी सम्पन्न भइसकेको छ ।

आयोजनाको बाँध क्षेत्रको निर्माण सम्पन्न भइसकेको छ । पेनस्टक लाइप लाइन बिछ्याउने काम बाँकी छ । ३ किलोमिटर लामो पेनस्टक पाइपलाइनको ६० मिटर पाइप बिछ्याइएको कम्पनीले जनाएको छ । विद्युतगृहको जग खन्ने काम सकिएको छ ।

यो आयोजना २०७३ सालमा १०.६ मेगावाटमा निर्माण सुरु गरिएको थियो । निर्माणाधीन आयोजनाबाट थप विद्युत उत्पादन गर्न सकिने देखिएपछि संरचनाको क्षमता विस्तार गरी २२.१४ मेगावाट बनाइएको कम्पनीले जनाएको छ ।

आयोजनाबाट को २०७७ सालमा नै विद्युत उत्पादन गर्ने तालिका थियो । तर, आयोजनाको क्षमता विस्तार भएपछि उत्पादन तालिका २०८० जेठमा सारिएको छ ।

क्षमता विस्तार हुनु अघि आयोजना सम्पन्न गर्न १ अर्ब ७४ करोड रुपैयाँ लागत अनुमान गरिएको थियो । आयोजनामा नेपाल बंगलादेश, नेपाल इन्भेस्टमेन्ट, एनसिसी, बिजनेस युनिभर्सल र इन्फास्ट्रकचर बैंकको एक अर्ब २० करोड रुपैयाँ ऋण लगानी थियो । बाँकी ५४ करोड रुपैयाँ स्वपुजी लगानी थियो । तर, क्षमता विस्तार भएपछि आयोजनाको लागत २ अर्ब ७० करोड रुपैयाँ अनुमान गरिएको छ ।

आयोजनाबाट उत्पादन हुने विद्युत १६ किलोमिटर दुरीमा रहेको नेपाल विद्युत प्राधिकरणको १३२ केभी लामोसाँघु सबस्टेसनमा जोडिनेछ । सबस्टेसनसम्मको आवश्यक प्रसारण लाइन कम्पनी आफैले निर्माण गर्नेछ ।

श्रोत : अजलाइन खबर, २०७८/४/१४

साझाले किन्ने ४० वटा बिजुली बसमा ९ चिनियाँ कम्पनीबीच प्रतिस्पर्धा

१४ साउन, काठमाडौं । साझा यातायातले विद्युतीय बस किन्ने गरेको टेन्डर आह्वान ९ कम्पनीको बोलपत्र परेको छ । गत चैत १३ गते बोलपत्र आह्वान गर्दै साझा यातायातले ४० वटा बस किन्न प्रक्रिया अघि बढाएको थियो ।

साझाले यही टेन्डरबाट थप २० प्रतिशत रकम खर्चेर ४८ वटासम्म बस ल्याउन सक्नेछ । साझा यातायातका सञ्चालक भूषण तुलाधारले टेन्डरमा ९ वटै चिनियाँ कम्पनी प्रतिस्पर्धामा आएको बताए । 'राम्रा राम्रा कम्पनीहरु प्रतिस्पर्धामा आएका छन्, उनले भने, 'हामी मूल्यांकनकै क्रममा छौं ।'

साझाले भारतीय कम्पनीहरु पनि प्रतिस्पर्धामा आउने अनुमान गरेको थियो । तर, सबै चिनियाँ कम्पनीहरु मात्रै प्रतिस्पर्धामा आएका छन् । जोडतोड, बीवाईडी, सीएचटीसी, फोटोन लगायतका प्रशिद्ध ब्रान्डहरु प्रतिस्पर्धामा आएको साझाले जनाएको छ ।

सरकारले दिएको न्युनतम मापदण्डको आधारमा रहेर भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालय, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, यातायात व्यवस्था विभागका प्रतिनिधि र विज्ञ सम्मिलित टोलीले स्पेसिफिकेसनलाई अन्तिम रूप दिएको थियो । साझाको सञ्चालक समितिले सो स्पेसिफिकेसन पास गरेपछि टेन्डर आह्वान भएको हो ।

सरकारले साझालाई फेरि विश्वास गरेर ३ अर्ब रकम फर्काएकाले विगतकै योजना अनुरूप स्वच्छ र पारदर्शी रूपमा विद्युतीय बस किन्ने र सञ्चालन गर्ने साझाको प्रविद्धता छ । पहिलो चरणमा ९ मिटर लामो बस किन्न लागिएको छ ।

यसपछि १२ मिटर लामा र अन्तरप्रदेश चल्ने विद्युतीय बसहरु पनि ल्याउने साझाको योजना छ ।

यो टेन्डरमार्फत २५ सिट र सोभन्दा बढी क्षमताका विद्युतीय बस काठमाडौंमा आउनेछन् । यि बसहरूमा वाइफाइ, टिभी डिस्प्ले, सीसी क्यामेरा लगायतका विशेषता पनि हुनेछन् । क्रमैसँग आधुनिक सुविधासहितको विद्युतीय बसहरू थप्ने जाने साझाले जनाएको छ ।

सरकारले ९ पुस ०७५ मा ३ सय वटा बिजुली बस सरकारी लगानीमा किन्ने निर्णय गरेको थियो । सरकारले साझालाई बसहरू किन्न आधारभूत मापदण्ड पनि दिएको थियो । २०७६ साउनमा यातायात मन्त्रालयले हतार-हतार साझालाई खेसा मापदण्ड दिएको थियो ।

स्पेसिफिकेस बन्दै गर्दा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयले २०७६ असोज १ गते 'बस किन्ने प्रक्रिया जहाँ पुगेको त्यहीं रोक्नु' भन्दै पत्र काटेको थियो भने त्यसको चार महिनापछि २०७६ माघमा साझाको खातामा पुगिसकेको ३ अर्ब रकम ब्याजसहित नै फिर्ता लिने निर्णय गरेको थियो ।

तर, २०७७ माघमा सरकारले ३ अर्ब रुपैयाँ फेरि साझालाई नै दिने र बस किन्न अनुमति दिने निर्णय लिएको थियो । सरकारले रकम फिर्ता लगेपछि बाग्मती प्रदेश सरकारले ३० करोड, काठमाडौं महानगरपालिकाले १० करोड रकम पनि फिर्ता लिएका थिए ।

सरकारले बस किन्दा चलखेल हुन लागेको आशंका गरेर करिब डेढ वर्ष खेर फालिदिएको थियो । सरकारकै बहुमत सेयर रहेको साझा यातायात सहकारीसँग अहिले ७१ वटा ठूला बस छन् ।

श्रोत : क्यापिटल नेपाल, २०७८/४/१५

तत्कालीन नेतृत्वले प्रतिशोध साध्दा भुङ्ग्रोमा उद्योगी, चिसियो विद्युत प्राधिकरणसँगको सम्बन्ध

काठमाडौं । नेपाल विद्युत् प्राधिकरण र उद्योगीबीच ट्रंक तथा डेडिकेटेडको विवाद उत्कर्षमा छ । सुविधा उपभोग नै नगरी प्राधिकरणले धमाधम ट्रंक तथा डेडिकेटेडको महशुल तिर्न भनेपछि उद्योगी र प्राधिकरणबीच सम्बन्ध चिसिएको छ ।

प्राधिकरणसँग ट्रंक तथा डेडिकेटेडबाट विद्युत् लिन कुनै सम्झौता नगरेको, प्राधिकरणले निर्धारण गरेको लोडसेडिडभिन्न बसेर उद्योग चलाउँदा पनि तत्कालीन कार्यकारी निर्देशक कुलमान घिसिडले ट्रंक तथा डेडिकेटेड लाइन लिएको भन्दै बिल पठाएपछि अहिलेसम्म उक्त विषय समाधान हुन सकेको छैन ।

प्राधिकरणका यसअघिका कार्यकारी निर्देशक घिसिडले तत्कालीन कार्यकारी निर्देशक मुकेशराज काफ्लेलाई सिध्याउन जबरजस्ती निर्णय गर्दा त्यसको प्रत्यक्ष मर्का आफूहरूलाई परेको उद्योगीले बताएका छन् ।

घिसिडले प्रतिशोध साधेर २०७२ सालको विद्युत् बक्यौता उठाउने भन्दै २०७५ सालमा धमाधम उद्योग-उद्योगमा बिल पठाएपछि उद्योगीहरू गम्भीर मर्कामा परे भने प्राधिकरण र उद्योगीबीच सुमधुर सम्बन्ध बिग्रियो ।

उद्योगीले बारम्बार प्रश्न गर्दै आएका छन्, '२०७२ सालको विद्युत् महसुलको बिल किन २०७५ सालमा पठाइयो ? प्राधिकरणले हरेक महिनाको अन्तिममा बिल पठाउनुपर्ने कानुनी व्यवस्था छ । त्यसमाथि छुट पाउने भएकाले उद्योगीले अग्रिम भुक्तानी गर्छन् । भनेपछि कहाँबाट आयो बक्यौताको कुरा ? उद्योगीले भनिरहेका छन् ।

'बक्यौता बाँकी रहेरभन्दा पनि मुकेश काफ्लेलाई सिध्याउन तत्कालीन नेतृत्वले जबरजस्ती निर्णय गर्दा गम्भीर समस्या निम्तिएको हो,' एक उद्योगीले भने, 'उद्योगीले तिर्नुपर्ने बक्यौता भए ३ वर्षपछि किन बिल पठाइयो ? भनेर प्राधिकरण नेतृत्वसँग उद्योगीले प्रश्न गरेका छन् । उद्योगीको प्रश्नको जवाफ प्राधिकरणको हालको नेतृत्व र विभागीय प्रमुखहरूले कुनै जवाफ दिन सकेनन् ।'

उद्योगीले बारम्बार भन्दै आइरहेका छन्, 'उपभोग नै नगरेको बिजुलीको पैसा तिर्दैनौं । उनीहरूको कुरा जायज पनि हो । त्यो बेला प्राधिकरणको तत्कालीन नेतृत्वबाट गम्भीर कमी कमजोरी भएको देखिन्छ ।

२०७५ सालमा जबरजस्तीको निर्णय गरिएपछि उद्योगीहरू मर्कामा परेका हुन् । त्यो बेला जबरजस्ती गर्दा गलत भएको प्राधिकरणका कर्मचारीले पनि रिएलाइज्ड गरेका छन् । तर, आफूले गल्ती गर्यो भन्न सक्ने अवस्थामा छैनन् ।

त्यो बेला बदलाको भावनाबाट प्रेरित भएर कुनै व्यक्तिलाई सिध्याउँछु भनेर लाग्छ यस्तो निर्णय भएको देखिन्छ । त्यसका अलवा उद्योगीबाट निहीत स्वार्थ पूरा गर्न खोजेको तर, पूरा नभएपछि यस्तो निर्णय भएको पनि केही उद्योगीहरूले बताएका छन् ।

हालको नेतृत्वले बदलाको भवनाबाट गरिएको निर्णयलाई सच्याएर अघि बढ्नुपर्छ । देशमा औद्योगिक वातावरण बनाउनुपर्छ । उद्योगी र प्राधिकरणबीच चिसिँदै गएको सम्बन्धलाई सुमधुर बनाउनुपर्ने उद्योगीहरू बताउँछन् ।

उद्योगीले बारम्बार भन्दै आएका छन् 'यदि उपभोग गरेको प्रमाण प्राधिकरणले दिए, पैसा भुक्तानी गर्न तयार छौं । तर, यहाँ सेवा उपभोग नै नगरी जबरजस्ती पैसा असुल्ने प्रयास भइरहेको छ । उद्योगीले कुनै हालतमा नतिर्ने अडान लिइरहेका छन् ।

घिसिडले उद्योगीलाई राष्ट्रघातीको रूपमा चित्रित गरेपछि प्राधिकरण र उद्योगीबीच अहिलेसम्म सुधिएको छैन । उद्योगी र प्राधिकरणले एक अर्काको आलोचना मात्रै गरिरहेका छन् ।

उनीहरू एउटै टेवलमा बसेर समेत वार्तालाप समेत हुन सकेको छैन । प्राधिकरणका कारण आफूहरू गम्भीर समस्यामा परेको र यसलाई समाधान गरिदिन भन्दै उर्जामन्त्रीदेखि प्रधानमन्त्रीको ढोका ढक्ढक्याउन पुगेका छन् ।

प्राधिकरणले उद्योगीको जायज मागलाई हेरिदिएको भए आज यो समस्या आउँदैन थियो । त्यतिबेला अहङ्कार र दम्भबाट प्रेरित भएर जबरजस्ती ठोक्ने भनेर निर्णय गर्दा न प्राधिकरणले आफ्नो पैसा उठाउन सक्त्यो, न उद्योगी चैनसँग बस्न सके । उद्योगीहरू पनि सधैँ त्रास र डरमा बाचन बाध्य भए ।

प्राधिकरणले विवेक नपुर्याई निर्णय गर्दा यो समस्या चर्किँदै गएको हो । केही व्यक्तिलाई सिध्याउने कोशिस गरेर निर्णय गर्दा सबै उद्योगी त्यसको घानमा परेको देखिन्छ ।

किस्ताबन्दी उपलब्ध गराउन प्राधिकरण तयार

प्राधिकरण जतिवटा किस्ता दिन पनि तयार छ । तर, उद्योगीले किस्ताबन्दीमा तिर्ने प्रतिवद्धता जनाउनुपर्छ । प्राधिकरणको विनियमावलीले मिलेसम्मका सबै सुविधा दिन तयार छौं भनेको छ ।

अझ यसमा जो-जो उद्योगीले सुविधा लिएका छन् । उनीहरूसँगबाट मात्रै पैसा लिने र सुविधै नलिएकासँग नलिने प्राधिकरणले बताएको छ । प्राधिकरण थप लोड क्षमता वृद्धि गर्नेदेखि बैंक ग्यारेन्टीसम्म उपलब्ध गराउन तयार छ ।

उद्योगीले लिएको सुविधाबापतको शुल्क तिर्न तयार देखिएका छन् । नलिएको सुविधा तिर्न उद्योगीहरू तयार छैनन् । लिएको हो कि नलिएको हो ? प्राधिकरणले हेरिदिनु पर्यो भन्ने उद्योगीको भनाइ छ ।

प्राधिकरणले हेर्न सक्ने बाटो जे छ, त्यो लिएर आउन भनेको छ । पुनरावलोकन गर्न प्राधिकरण तयार रहेको बताइएको छ । प्राधिकरण अनावश्यक रूपमा उद्योगीलाई दुःख दिने पक्षमा छैन । प्राधिकरणका अनुसार उद्योगीले लिँदै नलिएको सुविधा उठाउने पक्षमा छैन ।

प्राधिकरण प्रमाणसहित पुनरावलोकन गर्न तयार छ । तर, उनीहरू पुनरावलोकनको बाटोबाट आउनुपर्यो भन्ने प्राधिकरणको भनाइ छ । उद्योगीलाई मारेर प्राधिकरणले जबरजस्तीको बाटो समाउन सक्दैन । उनीहरूलाई सहयोग नै गर्ने गरी प्राधिकरण अघि बढेको हो ।

२०७२ सालको महसुल २०७४/०७५ सालसम्म महसुल नउठाइकन २०७५ सालमा एकैपटक बिल पठाएर उद्योगीलाई किन मर्का पारियो ? भन्ने कुरा उद्योगीले राख्दै आएका छन् । त्यसमा प्राधिकरणले सहानुभूतिपूर्वक हेर्ने बताएको छ ।

कसको गल्तीले यस्तो भएको हो ? यसको निष्पक्ष छानविन गर्न उद्योगीले माग गरेका छन् । तत्कालै उठाउनुपर्ने पैसा किन उठाइएन ? अर्कै स्वार्थबाट प्रेरित भएर गलत बिलिङ भयो । प्राधिकरणको गलत निर्णयले औद्योगिक वातावरण बिगार्यो । उद्योगीहरू निरुत्साहित बने । यसले न प्राधिकरणको हित गर्यो न उद्योगीको नै ।